

બાલ ઉપયોગી મુખ્યગણિત.

ભાગ ૧ લો.

ધોરણ પહેલા બીજા ને ત્રીજા માટે.

રચનાર,

માસ્તર જગુભાઈ હિરાલાલ શાહ.

ખંભાત.

જવાબી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
દામોદરદાસ હિરાલાલ-બુકસેલર.

ખંભાત.

આવૃત્તિ ૧લી. સંવત ૧૯૭૯. પ્રત ૪૦૦૦.

* *

અમદાવાદ—ધી હાયમંડ જ્યુબિલી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીદાસ હગનવાલે છાપ્યું.

કીંમત ૦-૨-૦.

૧૦૨૮-૨

પરીચીત લિધાપીઠ ગ્રંથાલય
પ્રસ્તાવના.

આ મુખગણિતમાં બાળવર્ગથી ત્રીજા ધોરણ સુધીના સમાવેશ કરેલો છે.

શરૂઆતમાં પરીચીત વસ્તુથી અંકગણ કરાવ્યા પછી અપરીચીત વસ્તુપર ક્રમે ક્રમે લઈ જવાનું છે દરેક ધોરણમાં જેટલા જેટલા દાખલા જૂદા જૂદા રીતથી આપેલા છે. તે બરાબર સમજાવ્યા પછી તેવા દાખલા બીજા શિક્ષકે નવા ઉપજાવી કાઢીને શીખવવાના છે એટલે શીખેલું દઢ ને પાકું થશે. એટલુંજ નહિ પરંતુ તેમને વિચાર કરવાની ટેવ પડશે અને તેથી તેમની બુદ્ધિ કેળવાશે.

એકંદરે બાળકને અતિ ઉપયોગી થાય તે ઉપર ધ્યાન આપી આ પુસ્તક બનાવેલું છે. જે સાહેબો એમાં સુધારો વધારો કરવાનો સુચવશે તેમનો મોટો આભાર માનીશ ને નવી આવૃત્તિ વખતે તેમાં યોગ્ય સુધારો કરવા પ્રયત્ન કરીશ.

લી. સંવક,
કર્તા.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૨૫૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મુખ્યગણિત-૧

વિષય મ ૪૫ : ૮૪૧ : ૩૩

બાળવર્ગ.

અંક શિક્ષણ.	અભ્યાસ ક્રમ.
૧	૦ ૧
૨	૦૦ ૧૧
૩	૦૦૦ ૧૧૧
૪	૦૦૦૦ ૧૧૧૧
૫	૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧
૬	૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧
૭	૦૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧૧
૮	૦૦૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧૧૧
૯	૦૦૦૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧૧૧૧
૧૦	૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦ ૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧

પ્રત્યક્ષ વસ્તુઓથી સંખ્યાઓ ગણી બતાવવી ને હૃદ-
યમાં ઠસે તેમ કરવા પુરતી કાળજી રાખવી.

પદાર્થો વડે સો સુધીની સંખ્યાનું શિક્ષણ.

૧૦×૧૦ સુધીના આંક પદાર્થો વડે દશ સુધીની સંખ્યા-
ઓના સરવાળા ને બાદબાકી-લખોટા યંત્રનો ઉપયોગ સાથે
ને મોઢે આંક બોલાવવા.

એકેકે એક.

	૧૦+૧	૨૦+૧	૩૦+૧	૪૦+૧	૫૦+૧
૧	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧	૫૧
૨	૧૨	૨૨	૩૨	૪૨	૫૨
૩	૧૩	૨૩	૩૩	૪૩	૫૩
૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪	૫૪
૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫
૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬
૭	૧૭	૨૭	૩૭	૪૭	૫૭
૮	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮	૫૮
૯	૧૯	૨૯	૩૯	૪૯	૫૯
૧૦	૨૦	૩૦	૪૦	૫૦	૬૦
૬૦+૧	૭૦+૧	૮૦+૧	૯૦+૧		
૬૧	૭૧	૮૧	૯૧	૧૦૦	
૬૨	૭૨	૮૨	૯૨	૨૦૦	
૬૩	૭૩	૮૩	૯૩	૩૦૦	
૬૪	૭૪	૮૪	૯૪	૪૦૦	
૬૫	૭૫	૮૫	૯૫	૫૦૦	
૬૬	૭૬	૮૬	૯૬	૬૦૦	
૬૭	૭૭	૮૭	૯૭	૭૦૦	
૬૮	૭૮	૮૮	૯૮	૮૦૦	
૬૯	૭૯	૮૯	૯૯	૯૦૦	
૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦	૧૦૦૦	

બાળવર્ગ.

શરૂઆતમાં સંખ્યાની સમજણ પડે માટે જુદી જુદી વસ્તુઓ મણકા, પૈસા-પાછળો, સળીઓ, કાંકરા, કોડીઓ વગેરે વસ્તુઓ પાસે રાખી એકેક એકેક કરી ગણાવવું.

પ્રથમ એકનો ખ્યાલ તેના મગજમાં બરાબર ઠસાવવો. એક સળી, એક મણકો, એક કોડી, એક પાછળ વગેરે પાસેની વસ્તુઓ બતાવી ને સમજાવ્યા પછી બીજી દૃશ્ય વસ્તુઓમાંથી એકજ હોય તેવી બતાવવી. ને તેમની પાસે કહેવરાવવું. તમારે માથા કેટલાં છે, જીભ કેટલી છે, તમારા માથા ઉપર ટોપી કેટલી છે. એ પ્રમાણે એકનું પુરૂ જ્ઞાન થયા પછી બે સમજાવવું. એકને એક બે થાય છે. એક હોય ને બેડે બીજું એક મૂકીયે તો તેને બે કહે છે. ઉપર પ્રમાણે પદાર્થોથી બેની બરાબર સમજણ આપ્યા પછી ત્રણકની વસ્તુઓથી બે સમજાવવું. તમારે હાથ કેટલા છે, પગ કેટલા છે, આંખો કેટલી છે, નાક કેટલા છે, કાન કેટલા છે. મણકામાંથી બે મણકા મને આપો. સળીમાંથી બે આપો. એ પ્રમાણે બે બરાબર સમજ્યા પછી બે મણકા લ્યો. તેમાંથી ૧ મને આપો. ૨ પૈસામાંથી ૧ મને આપો એ પ્રમાણે સમજાવ્યા પછી, કહેવું કે તમારી પાસે કેટલા પૈસા રહ્યા, કેટલા મણકા રહ્યા. એક રહ્યો ત્યારે કહેવું કે-બેમાંથી ૧ જાય તો એકજ રહે છે.) આ પ્રમાણે સાથે સાથે સરવાળા અને બાદબાકીનો ક્રમ રાખી ૧૦ સુધી શીખવતા જવું. ને ઉલટ પાલટ પ્રશ્ન પૂછતા જવું કે શીખેલું પાકું થાય.

૧ તમારું મોઢું બતાવો, તમારી સ્થિતિ બતાવો, જીભ બતાવો.

૨ તમારે હાથ કેટલા છે. (૨) તે બતાવો. તમારા પગ બતાવો, આંખો કેટલી છે (૨). બે પૈસા છે તેમાંથી એક મને આપો તો તમારી પાસે કેટલા રહેશે.

૩ એકને એક કેટલા, બેમાંથી એક જાય તો શું રહે.

૪ બેમાં એક ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૩), ત્રણ મણકા ઉપાડો, ત્રણ પાંચ ઉપાડો. બેમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ત્રણ થાય (એક), ત્રણમાંથી એક લઇએ તો કેટલા રહે ? (૨), બેમાંથી ૧ લઇએ તો કેટલા રહે ? (૧), એકને એક કેટલા (બે), બેને એક કેટલા (૩).

૫ ત્રણમાં એક ઉમેરીએ તો કેટલા ? ચાર થાય. બકરીને ચાર પગ છે. ગાયને ચાર પગ છે, બીજા ચાર પગ કોને કોને છે તે જાણો છો. તે કહો ? કૂતરા, બિલાડા, ગધેડા, ઘોડાને ચાર પગ છે.

૬ મને ચાર મણકા આપો, પૈસામાંથી ચાર પૈસા આપો. ચાર પૈસામાંથી ૧ પૈસા જાયતો કેટલા રહે (૩), ત્રણ પૈસામાંથી ૧ જાયતો કેટલા રહે (૨), બેમાંથી ૧ જાયતો કેટલા રહે (૧), એક પૈસા છે તે આપી દઇએ તો આપણી પાસે શું રહે (કશુંએ નહિ.)

૭ એકને એક કેટલા (૨), બેને એક કેટલા (૩), ત્રણને એક કેટલા (૪).

૮ ચારને એક કેટલા (૫), મણકામાંથી પાંચ મણકા આપો. પાંચમાંથી એક જાયતો કેટલા રહે (૪), બે જાયતો કેટલા રહે (૩), ત્રણ જાયતો કેટલા રહે (૨), બે જાયતો કેટલા રહે (૧). પાંચમાંથી પાંચ જાયતો કેટલા રહે (સુન્ય).

૯ એક ને એક કેટલા (૨), બેને એક કેટલા (૩), ત્રણ ને એક કેટલા (૪), ચારને એક કેટલા (૫) પાંચમાંથી

ત્રણ જયતો કેટલા રહે (૨), ત્રણમાં કેટલા ઉમેરીએ
તો પાંચ થાય (૨).

૧૦ નવ લખો, આઠ લખો, પાંચ લખો, છ લખો, ત્રણ
લખો, સાત લખો.

ઉપર પ્રમાણે ઉલટ પ્રશ્ન પૂછી આગળ છ, સાત,
આઠ, નવ, દશ સુધી સરવાળા અને બાદબાકી સાથે સાથે
સમજાવવા કે શીખેલું પાકું ને દઢ થાય.

૧ દશ કેમ લખાય ૧૦.

૨ નવ સુધીનાં એકો એકમ ગણાય છે ને દશથી પછી
દશકમાં ગણાય છે. દશકમાં બે આઠડા છે એકડો ને
મીડું, એકડાની કીંમત દશ ને મીડાની કીંમત કંઈ નહિ.
પણ બે એકલો એકડો હોય. તો એકમજ કહેવાય
સાથે મીડું હોયતોજ દશ કહેવાય એ બરાબર સમજાવવું.

૩ દશ પછીના આંકડા ૯૯ સુધી દશકમાં ગણાય છે. તેમાં
પ્રથમનો આંકડો દશક ને બીજો આંકડો એકમમાંજ
ગણાય છે.

૪ દશ મણકાને એક દોરીમાં પરાવી ગાંઠ બાંધો ને એક
છૂટો મણકો બેડે મૂકો તો તે અગીયાર કહેવાશે એ
પ્રમાણે બાર, તેર, ચૌદ, પંદર વગેરે વીસ સુધી પ્રથમ
સમજાવવા.

૫ દશમાં બે ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૧૨), પાંચ ઉમે-
રીએ તો કેટલા થાય (૧૫), સાત ઉમેરીએતો કેટલા
થાય (૧૭), નવ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૧૯),
દશ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૨૦).

૬ વીસમાંથી ત્રણ જયતો કેટલા રહે (૧૭), સત્તરમાંથી
બે જયતો કેટલા રહે (૧૫), પંદરમાંથી એક જયતો
કેટલા રહે (૧૪), ચૌદમાંથી ત્રણ જયતો કેટલા રહે (૧૧)

૭ અગીયારમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ૧૩ થાય (૨), અગીયારમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ૧૫ થાય (૪). પંદરમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ઓગણીસ થાય (૪).

૮ મારી પાસે ચૌદ પૈસા છે ને તમારી પાસે સત્તર પૈસા છે, તો તમારી પાસે મારા કરતાં કેટલા વધારે છે (૩) મારી પાસે ઓગણીસ પૈસા છે ને તમારી પાસે તેર પૈસા છે તો મારી પાસે કેટલા તમારા કરતાં વધારે છે (૬).

૯ વીસમાં દશકનો આંકડો કયો (બગડો) પંદરમાં એકમનો આંકડો કયો (૫) અગીયારમાં એકમનો આંકડો કયો (બીજો એકડો) ને દશકનો આંકડો (પહેલો એકડો).

૧૦ બાર કેમ લખાય (૧૨), ચૌદ કેમ લખાય (૧૪), સત્તર કેમ લખાય (૧૭) ઓગણીસ કેમ લખાય (૧૯) વીસ કેમ લખાય (૨૦).

૧૧ અગીયારથી વીસ સુધી બોલી જાઓ, (વીસથી અગીયાર સુધી બોલી જાઓ.

ઉપર પ્રમાણે સો સુધી શીખવો.

૧ વીસમાં ત્રણ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૨૩), સાત ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૨૭) નવ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય (૨૯) ઓગણત્રીશમાંથી ૨ લઉ તો કેટલા રહે (૨૭) સત્તાવીસમાંથી ચાર લઉ તો કેટલા રહે (૨૩) તેવીસમાંથી ૩ લઉ તો કેટલા રહે (૨૦).

૨ બાવીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો ૨૪ થાય (૨), ચોવીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો અઠાવીસ થાય (૪) અઠાવીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો ૩૦ થાય (૨).

૩ ત્રીસ કેમ લખાય, અઠાવીસ કેમ લખાય, ચોવીસ કેમ લખાય, એકવીસ કેમ લખાય.

- ૪ સત્તાવીસમાં દશકનો આંકડો કયો? એકમનો આંકડો કયો?
તેવીસમાં દશકનો આંકડો કયો? એકમનો આંકડો કયો?
- ૫ મારી પાસે પચીસ પૈસા છે તેમની પાસે અઠાવીસ
પૈસા છે તો તમારી પાસે કેટલા વધારે છે (૩),
ચોવીસ વત્તા કે ઓગણત્રીસ વત્તા ને કેટલા વત્તા (૫).
- ૬ ત્રીસ વત્તા પાંચ કેટલા (૩૫), પાંત્રીસ વત્તા ચાર (૩૯)
ઓગણચાત્રીસ વત્તા છ (પીસતાળીસ) (૪૫) અડતા-
લીસ વત્તા બે (૫૦).
- ૭ પચાસમાંથી ત્રણ જન્ય તો કેટલા રહે (૪૭) સુડતા-
લીસમાંથી પાંચ જન્ય તો કેટલા (૪૨) બેતાલીસમાંથી
ત્રણ જન્ય તો કેટલા (૩૯) ઓગણચાત્રીસમાંથી ચાર
જન્ય તો કેટલા (૩૫) પાંત્રીસમાંથી પાંચ જન્ય તો
કેટલા (૩૦).
- ૮ સુડતાલીસ લખો, ઓગણચાત્રીસ લખો, તેતાલીસ
લખો, ઓગણપચાસ લખો, પાંત્રીસ લખો, એક-
વીસ લખો.
- ૯ અડતાલીસમાં એકમનો આંકડો કયો? દશકનો આંકડો
કયો? ઓગણચાત્રીસમાં એકમનો આંકડો કયો? દશકનો
આંકડો કયો? પાંત્રીસમાં એકમનો આંકડો કયો ?
દશકનો આંકડો કયો ?
- ૧૦ તેત્રીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો સાડત્રીસ થાય ?
સાડત્રીસમાં કેટલા ઉમેરીએ તો ચાલીસ થાય ?
ચાલીસમાં કેટલા ઉમેરીએતો પીસતાલીસ થાય ?
પીસતાલીસમાં કેટલા ઉમેરીયે તો પચાસ થાય ?
- ૧૧ એકવીસથી ત્રીસ સુધી ગોલી જાઓ, ત્રીસથી ચાલીસ
સુધી બોલી જાઓ, ચાલીસથી પચાસ સુધી બોલી જાઓ.

૧૨ પચાસથી ચાલીસ સુધી બોલો. ચાલીસથી ત્રીસ સુધી બોલો, ત્રીસથી વીસ સુધી બોલો, વીસથી દશ સુધી બોલો, દશથી એક સુધી બોલો.

ઉપર પ્રમાણે ઉલટ પાલટ બોલાવવા.

૧ પચાસમાં ૪ ઉમેરો (૫૪), ચોપનમાં પાંચ ઉમેરો (૫૯) ઓગણસાડમાં ૩ ઉમેરો (૬૨) બાસડમાં ૭ ઉમેરો (૬૯) અડસડમાં પાંચ ઉમેરો (૭૩) તોતેરમાં ૭ ઉમેરો (૮૦) એંસીમાં ૭ ઉમેરો (૮૬), છયાસીમાં નવ ઉમેરો (૯૫) પંચાણમાં પાંચ ઉમેરો (૧૦૦)

૨ સોમાંથી ૩ બાદ કરો (૯૭), સતાણમાંથી ૪ બાદ કરો (૯૩) તાણમાંથી પાંચ બાદ કરો (૮૮), ઈંડ્યાસીમાંથી ૭ બાદ કરો (૮૨), બચાસીમાંથી સાત બાદ કરો (૭૫), પંચોતેરમાંથી આઠ બાદ કરો (૬૭), અડસતમાંથી નવ બાદ કરો (૫૮), અડાવનમાંથી આઠ બાદ કરો (૫૦).

૩ સડસડમાં એકમનો આંકડો કયો? દશકનો આંકડો કયો? ત્રેપનમાં કેટલા દશકને કેટલા એકમ છે. પંચાણમાંથી દશકનો આંકડો બતાવો ને એકમનો આંકડો બતાવો. અગણોતેર કેમ લખાય? અગણાએસી કેમ લખાય? ઓગણસાડ લખો.

૪ પંચાવનમાં કેટલા ઉમેરીયે તો સાઠ થાય, ત્રેસડમાં કેટલા ઉમેરીએ તો અગણોતેર થાય. પંચોતેરમાં કેટલા ઉમેરીએ તો અગણાએસી થાય, ચોરાસીમાં કેટલા ઉમેરીયે તો ૯૦ થાય, બાણમાં કેટલા ઉમેરીયે તો સો થાય.

૫ સોથી નેવું સુધી અવળા બોલી નજો, નેવુંથી એસી સુધી બોલી નજો, એસીથી સીતેર સુધી બોલી નજો. સીતેરથી સાઠ સુધી બોલો, સાઠથી પચાસ સુધી બોલો.

- ૧ મારી પાસે ત્રણ ગોર છે તેમાં બીજા ત્રણ હિમેરૂં તો કેટલા થાય ?
- ૨ મારી પાસે ચાર ગોર છે ને તમારી પાસે છ ગોર છે તો બધા થઇને કેટલા થયા ?
- ૩ એક ટોપલીમાં ૨૪ જમરૂં છે તેમાંથી છ વેચ્યા તો કેટલા રહ્યા ?
- ૪ આ વર્ગમાં ૩૫ છોકરા છે તેમાંથી આ મહીને સાત છોકરા ગયા તો કેટલા રહ્યા ?
- ૫ કેળાંની લુમમાં ૯૬ કેળાં છે તેમાં પાંચ બગડેલાં છે તો સારાં કેટલાં રહ્યાં.
- ૬ આ નિશાળમાં ચોરાશી છોકરા છે તેમાં આ મહીને છ નવા આવ્યા તો કેટલા થયા.
- ૭ એક કાઢીયા પાસે છપ્પન દાડમ છે ને પાંચ જમરૂં છે તો બધાં થઇને કેટલાં નંગ થયાં.
- ૮ ગાયનો એક પગ લુલો છે તો આખા સારા પગ કેટલા હોય ?
- ૯ મારી પાસે સોળ પૈસા હતા તેમાંથી પાંચ પૈસાની પાપડી લીધી તો બાકી કેટલા રહ્યા.
- ૧૦ દશ દશની અકેક કોથળી કરેલી છે એવી કેટલી કોથળી લેવાથી સીતેર થાય.
- ૧૧ મારી પાસે નવ દશક રૂપિયા છે તો તે કેટલા નંગ કહેવાય.
- ૧૨ સોમાં કેટલા દશક છે ?
- ૧૩ મારી પાસે ચાર દશક ને નવ રૂપિયા હતા તેમાંથી ૬ પડી ગયા તો કેટલા રહ્યા.
- ૧૪ મારી પાસે ૨૭ પેનો છે તેમાં ૧૭ હિમેરીએ તો કેટલી થાય.
- ૧૫ સીત્લાસીમાં કેટલા હિમેરીએ તો બાણુ થાય.
- ૧૬ મારી પાસે અઠાવીસ રૂપિયા હતા ને બીજા આવ્યા ત્યારે પાંત્રીશ થયા તો કેટલા આવેલા તે કહો.

१	१	१	१	२	२	२	१	३	३	१	४	४
२	१	२	२	२	२	४	२	३	५	२	४	८
३	१	३	३	३	२	५	३	३	६	३	४	१२
४	१	४	४	४	२	८	४	३	१२	४	४	१५
५	१	५	५	५	२	१०	५	३	१५	५	४	२०
५	१	५	५	५	२	१२	५	३	१८	५	४	२४
७	१	७	७	७	२	१४	७	३	२१	७	४	२८
८	१	८	८	८	२	१५	८	३	२४	८	४	३२
९	१	९	९	९	२	१८	९	३	२७	९	४	३६
१०	१	१०	१०	१०	२	२०	१०	३	३०	१०	४	४०

2	4	4	2	5	2	6	6	2	7	7
2	4	90	2	92	2	6	98	2	7	95
3	4	94	3	97	3	6	99	3	7	98
8	4	20	8	28	8	6	27	8	7	32
4	4	24	4	30	4	6	34	4	7	80
5	4	30	5	35	5	6	82	5	7	87
6	4	34	6	82	6	6	87	6	7	45
7	4	80	7	87	7	6	45	7	7	58
7	4	84	7	48	7	6	53	7	7	92
90	4	40	90	50	90	6	60	90	7	70

૧	૯	૯	૧	૧૦	૧૦
૨	૯	૧૮	૨	૧૦	૨૦
૩	૯	૨૭	૩	૧૦	૩૦
૪	૯	૩૬	૪	૧૦	૪૦
૫	૯	૪૫	૫	૧૦	૫૦
૬	૯	૫૪	૬	૧૦	૬૦
૭	૯	૬૩	૭	૧૦	૭૦
૮	૯	૭૨	૮	૧૦	૮૦
૯	૯	૮૧	૯	૧૦	૯૦
૧૦	૯	૯૦	૧૦	૧૦	૧૦૦

ધોરણ પહેલું.

આ ધોરણમાં આંક ૩૦×૧૦
સુધી પાયા, અડધાં, દોઢાં, અઢીયાં,
ચલાણી નાણાની માહીતી તથા
નાણાની ધાત, નિયમોને કાષ્ટકો
પદાર્થોવડે સમજાવવાં. આંક બો-
લાવવા. પહેલા વર્ષ માટે મુકરર
કરેલા આંક સંબંધી પ્રેમો આવે
એવું સાદુ મુખગણિત શીખ-
વવાનું છે.

અગીઆરક અગીઆરથી વીસક સુધી.

૧૧	૧	૧૧	૧૨	૧	૧૨	૧૩	૧	૧૩	૧૪	૧	૧૪
૧૧	૨	૨૨	૧૨	૨	૨૪	૧૩	૨	૨૬	૧૪	૨	૨૮
૧૧	૩	૩૩	૧૨	૩	૩૬	૧૩	૩	૩૯	૧૪	૩	૪૨
૧૧	૪	૪૪	૧૨	૪	૪૮	૧૩	૪	૫૨	૧૪	૪	૫૬
૧૧	૫	૫૫	૧૨	૫	૬૦	૧૩	૫	૬૫	૧૪	૫	૭૦
૧૧	૬	૬૬	૧૨	૬	૭૨	૧૩	૬	૭૮	૧૪	૬	૮૪
૧૧	૭	૭૭	૧૨	૭	૮૪	૧૩	૭	૯૧	૧૪	૭	૯૮
૧૧	૮	૮૮	૧૨	૮	૯૬	૧૩	૮	૧૦૪	૧૪	૮	૧૧૨
૧૧	૯	૯૯	૧૨	૯	૧૦૮	૧૩	૯	૧૧૭	૧૪	૯	૧૨૬
૧૧	૧૦	૧૧૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૧૪	૧૦	૧૪૦

૧૫	૧	૧૫	૧૬	૧	૧૬	૧૭	૧	૧૭
૧૫	૨	૩૦	૧૬	૨	૩૨	૧૭	૨	૩૪
૧૫	૩	૪૫	૧૬	૩	૪૮	૧૭	૩	૫૧
૧૫	૪	૬૦	૧૬	૪	૬૪	૧૭	૪	૬૮
૧૫	૫	૭૫	૧૬	૫	૮૦	૧૭	૫	૮૫
૧૫	૬	૯૦	૧૬	૬	૯૬	૧૭	૬	૧૦૨
૧૫	૭	૧૦૫	૧૬	૭	૧૧૨	૧૭	૭	૧૧૯
૧૫	૮	૧૨૦	૧૬	૮	૧૨૮	૧૭	૮	૧૩૬
૧૫	૯	૧૩૫	૧૬	૯	૧૪૪	૧૭	૯	૧૫૩
૧૫	૧૦	૧૫૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૧૭	૧૦	૧૭૦

૧૮	૧	૧૮	૧૯	૧	૧૯	૨૦	૧	૨૦
૧૮	૨	૩૬	૧૯	૨	૩૮	૨૦	૨	૪૦
૧૮	૩	૫૪	૧૯	૩	૫૭	૨૦	૩	૬૦
૧૮	૪	૭૨	૧૯	૪	૭૬	૨૦	૪	૮૦
૧૮	૫	૯૦	૧૯	૫	૯૫	૨૦	૫	૧૦૦
૧૮	૬	૧૦૮	૧૯	૬	૧૧૪	૨૦	૬	૧૨૦
૧૮	૭	૧૨૬	૧૯	૭	૧૩૩	૨૦	૭	૧૪૦
૧૮	૮	૧૪૪	૧૯	૮	૧૫૨	૨૦	૮	૧૬૦
૧૮	૯	૧૬૨	૧૯	૯	૧૭૧	૨૦	૯	૧૮૦
૧૮	૧૦	૧૮૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૦	૧૦	૨૦૦

એકવીસા.

૨૧	૧	૨૧	૨૨	૧	૨૨	૨૩	૧	૨૩	૨૪	૧	૨૪
૨૧	૨	૪૨	૨૨	૨	૪૪	૨૩	૨	૪૬	૨૪	૨	૪૮
૨૧	૩	૬૩	૨૨	૩	૬૬	૨૩	૩	૬૬	૨૪	૩	૭૨
૨૧	૪	૮૪	૨૨	૪	૮૮	૨૩	૪	૮૨	૨૪	૪	૯૬
૨૧	૫	૧૦૫	૨૨	૫	૧૧૦	૨૩	૫	૧૧૫	૨૪	૫	૧૨૦
૨૧	૬	૧૨૬	૨૨	૬	૧૩૨	૨૩	૬	૧૩૮	૨૪	૬	૧૪૮
૨૧	૭	૧૪૭	૨૨	૭	૧૫૪	૨૩	૭	૧૬૧	૨૪	૭	૧૬૮
૨૧	૮	૧૬૮	૨૨	૮	૧૭૬	૨૩	૮	૧૮૪	૨૪	૮	૧૯૨
૨૧	૯	૧૮૯	૨૨	૯	૧૯૮	૨૩	૯	૨૦૬	૨૪	૯	૨૧૬
૨૧	૧૦	૨૧૦	૨૨	૧૦	૨૨૦	૨૩	૧૦	૨૩૦	૨૪	૧૦	૨૪૦

૨૫	૧	૨૫	૨૬	૧	૨૬	૨૭	૧	૨૭
૨૫	૨	૫૦	૨૬	૨	૫૨	૨૭	૨	૫૪
૨૫	૩	૭૫	૨૬	૩	૭૮	૨૭	૩	૮૧
૨૫	૪	૧૦૦	૨૬	૪	૧૦૪	૨૭	૪	૧૦૮
૨૫	૫	૧૨૫	૨૬	૫	૧૩૦	૨૭	૫	૧૩૫
૨૫	૬	૧૫૦	૨૬	૬	૧૫૬	૨૭	૬	૧૬૨
૨૫	૭	૧૭૫	૨૬	૭	૧૮૨	૨૭	૭	૧૮૯
૨૫	૮	૨૦૦	૨૬	૮	૨૦૮	૨૭	૮	૨૧૬
૨૫	૯	૨૨૫	૨૬	૯	૨૩૪	૨૭	૯	૨૪૩
૨૫	૧૦	૨૫૦	૨૬	૧૦	૨૬૦	૨૭	૧૦	૨૭૦

૨૮	૧	૨૮	૨૯	૧	૨૯	૩૦	૧	૩૦
૨૮	૨	૫૬	૨૯	૨	૫૮	૩૦	૨	૬૦
૨૮	૩	૮૪	૨૯	૩	૮૭	૩૦	૩	૯૦
૨૮	૪	૧૧૨	૨૯	૪	૧૧૬	૩૦	૪	૧૨૦
૨૮	૫	૧૪૦	૨૯	૫	૧૪૫	૩૦	૫	૧૫૦
૨૮	૬	૧૬૮	૨૯	૬	૧૭૪	૩૦	૬	૧૮૦
૨૮	૭	૧૯૬	૨૯	૭	૨૦૩	૩૦	૭	૨૧૦
૨૮	૮	૨૨૪	૨૯	૮	૨૩૨	૩૦	૮	૨૪૦
૨૮	૯	૨૫૨	૨૯	૯	૨૬૧	૩૦	૯	૨૭૦
૨૮	૧૦	૨૮૦	૨૯	૧૦	૨૯૦	૩૦	૧૦	૩૦૦

૩૧	૧	૩૧	૩૨	૧	૩૨	૩૩	૧	૩૩	૩૪	૧	૩૪
૩૧	૨	૬૨	૩૨	૨	૬૪	૩૩	૨	૬૬	૩૪	૨	૬૮
૩૧	૩	૯૩	૩૨	૩	૯૬	૩૩	૩	૯૯	૩૪	૩	૧૦૨
૩૧	૪	૧૨૪	૩૨	૪	૧૨૮	૩૩	૪	૧૩૨	૩૪	૪	૧૩૬
૩૧	૫	૧૫૫	૩૨	૫	૧૬૦	૩૩	૫	૧૬૫	૩૪	૫	૧૭૦
૩૧	૬	૧૮૬	૩૨	૬	૧૯૨	૩૩	૬	૧૯૮	૩૪	૬	૨૦૪
૩૧	૭	૨૧૭	૩૨	૭	૨૨૪	૩૩	૭	૨૩૧	૩૪	૭	૨૩૮
૩૧	૮	૨૪૮	૩૨	૮	૨૫૬	૩૩	૮	૨૬૪	૩૪	૮	૨૭૨
૩૧	૯	૨૭૯	૩૨	૯	૨૮૮	૩૩	૯	૨૯૭	૩૪	૯	૩૦૬
૩૧	૧૦	૩૧૦	૩૨	૧૦	૩૨૦	૩૩	૧૦	૩૩૦	૩૪	૧૦	૩૪૦

૩૫	૧	૩૫	૩૬	૧	૩૬	૩૭	૧	૩૭
૩૫	૨	૭૦	૩૬	૨	૭૨	૩૭	૨	૭૪
૩૫	૩	૧૦૫	૩૬	૩	૧૦૮	૩૭	૩	૧૧૧
૩૫	૪	૧૪૦	૩૬	૪	૧૪૪	૩૭	૪	૧૪૮
૩૫	૫	૧૭૫	૩૬	૫	૧૮૦	૩૭	૫	૧૮૫
૩૫	૬	૨૧૦	૩૬	૬	૨૧૬	૩૭	૬	૨૨૨
૩૫	૭	૨૪૫	૩૬	૭	૨૫૨	૩૭	૭	૨૫૯
૩૫	૮	૨૮૦	૩૬	૮	૨૮૮	૩૭	૮	૨૯૬
૩૫	૯	૩૧૫	૩૬	૯	૩૨૪	૩૭	૯	૩૩૩
૩૫	૧૦	૩૫૦	૩૬	૧૦	૩૬૦	૩૭	૧૦	૩૭૦

૩૮	૧	૩૮	૩૯	૧	૩૯	૪૦	૧	૪૦
૩૮	૨	૭૬	૩૯	૨	૭૮	૪૦	૨	૮૦
૩૮	૩	૧૧૪	૩૯	૩	૧૧૭	૪૦	૩	૧૨૦
૩૮	૪	૧૫૨	૩૯	૪	૧૫૬	૪૦	૪	૧૬૦
૩૮	૫	૧૯૦	૩૯	૫	૧૯૫	૪૦	૫	૨૦૦
૩૮	૬	૨૨૮	૩૯	૬	૨૩૪	૪૦	૬	૨૪૦
૩૮	૭	૨૬૬	૩૯	૬	૨૭૩	૪૦	૭	૨૮૦
૩૮	૮	૩૦૪	૩૯	૮	૩૧૨	૪૦	૮	૩૨૦
૩૮	૯	૩૪૨	૩૯	૯	૩૫૧	૪૦	૯	૩૬૦
૩૮	૧૦	૩૮૦	૩૯	૧૦	૩૯૦	૪૦	૧૦	૪૦૦

દીપ:-આ આંક ધોરણોમાંથી કમી કરેલો છે પરંતુ આઆંકની મા-
હિતીથી મુખ્યચિત્રમાં બધી મદદ હોઈને સહેલાઈથી હિસાબ થઈ શકે છે.

અર્થાં આંક.

૧x૦૧=૦૧	૧૧x૦૧ ૫૧	૨૧x૦૧=૧૦૧	૩૧x૦૧=૧૫૧
૨ ૦૧ ૧	૧૨ ૦૧ ૬	૨૨ ૦૧ ૧૧	૩૨ ૦૧ ૧૬
૩ ૦૧ ૧૧	૧૩ ૦૧ ૬૧	૨૩ ૦૧ ૧૧૧	૩૩ ૦૧ ૧૬૧
૪ ૦૧ ૨	૧૪ ૦૧ ૭	૨૪ ૦૧ ૧૨	૩૪ ૦૧ ૧૭
૫ ૦૧ ૨૧	૧૫ ૦૧ ૭૧	૨૫ ૦૧ ૧૨૧	૩૫ ૦૧ ૧૭૧
૬ ૦૧ ૩	૧૬ ૦૧ ૮	૨૬ ૦૧ ૧૩	૩૬ ૦૧ ૧૮
૭ ૦૧ ૩૧	૧૭ ૦૧ ૮૧	૨૭ ૦૧ ૧૩૧	૩૭ ૦૧ ૧૮૧
૮ ૦૧ ૪	૧૮ ૦૧ ૯	૨૮ ૦૧ ૧૪	૩૮ ૦૧ ૧૯
૯ ૦૧ ૪૧	૧૯ ૦૧ ૯૧	૨૯ ૦૧ ૧૪૧	૩૯ ૦૧ ૧૯૧
૧૦ ૦૧ ૫	૨૦ ૦૧ ૧૦	૩૦ ૦૧ ૧૫	૪૦ ૦૧ ૨૦

૪૧x૦૧=૨૦૧	૫૧x૦૧ ૨૫૧	૬૧x૦૧=૩૦૧	૭૧x૦૧ ૩૫૧
૪૨ ૦૧ ૨૧	૫૨ ૦૧ ૨૬	૬૨ ૦૧ ૩૧	૭૨ ૦૧ ૩૬
૪૩ ૦૧ ૨૧૧	૫૩ ૦૧ ૨૬૧	૬૩ ૦૧ ૩૧૧	૭૩ ૦૧ ૩૬૧
૪૪ ૦૧ ૨૨	૫૪ ૦૧ ૨૭	૬૪ ૦૧ ૩૨	૭૪ ૦૧ ૩૭
૪૫ ૦૧ ૨૨૧	૫૫ ૦૧ ૨૭૧	૬૫ ૦૧ ૩૨૧	૭૫ ૦૧ ૩૭૧
૪૬ ૦૧ ૨૩	૫૬ ૦૧ ૨૮	૬૬ ૦૧ ૩૩	૭૬ ૦૧ ૩૮
૪૭ ૦૧ ૨૩૧	૫૭ ૦૧ ૨૮૧	૬૭ ૦૧ ૩૩૧	૭૭ ૦૧ ૩૮૧
૪૮ ૦૧ ૨૪	૫૮ ૦૧ ૨૯	૬૮ ૦૧ ૩૪	૭૮ ૦૧ ૩૯
૪૯ ૦૧ ૨૪૧	૫૯ ૦૧ ૨૯૧	૬૯ ૦૧ ૩૪૧	૭૯ ૦૧ ૩૯૧
૫૦ ૦૧ ૨૫	૬૦ ૦૧ ૩૦	૭૦ ૦૧ ૩૫	૮૦ ૦૧ ૪૦

૮૧x૦૧=૪૦૧	૯૧x૦૧=૪૫૧	૧૦૦x૦૧ =૫૦
૮૨ ૦૧ ૪૧	૯૨ ૦૧ ૪૬	૨૦૦ ૦૧ ૧૦૦
૮૩ ૦૧ ૪૧૧	૯૩ ૦૧ ૪૬૧	૩૦૦ ૦૧ ૧૫૦
૮૪ ૦૧ ૪૨	૯૪ ૦૧ ૪૭	૪૦૦ ૦૧ ૨૦૦
૮૫ ૦૧ ૪૨૧	૯૫ ૦૧ ૪૭૧	૫૦૦ ૦૧ ૨૫૦
૮૬ ૦૧ ૪૩	૯૬ ૦૧ ૪૮	૬૦૦ ૦૧ ૩૦૦
૮૭ ૦૧ ૪૩૧	૯૭ ૦૧ ૪૮૧	૭૦૦ ૦૧ ૩૫૦
૮૮ ૦૧ ૪૪	૯૮ ૦૧ ૪૯	૮૦૦ ૦૧ ૪૦૦
૮૯ ૦૧ ૪૪૧	૯૯ ૦૧ ૪૯૧	૯૦૦ ૦૧ ૪૫૦
૯૦ ૦૧ ૪૫	૧૦૦ ૦૧ ૫૦	૧૦૦૦ ૦૧ ૫૦૦

એક પા પા.

૧x૦૧=૦૧	૧૧x૦૧=૨૧૧૧	૨૧x૦૧=૫૧	૩૧x૦૧=૭૧૧૧
૨ ૦૧ ૦૧	૧૨ ૦૧ ૩	૨૨ ૦૧ ૫૧	૩૨ ૦૧ ૮
૩ ૦૧ ૦૧૧	૧૩ ૦૧ ૩૧	૨૩ ૦૧ ૫૧૧	૩૩ ૦૧ ૮૧
૪ ૦૧ ૧	૧૪ ૦૧ ૩૧	૨૪ ૦૧ ૬	૩૪ ૦૧ ૮૧૧
૫ ૦૧ ૧૧	૧૫ ૦૧ ૩૧૧	૨૫ ૦૧ ૬૧	૩૫ ૦૧ ૮૧૧૧
૬ ૦૧ ૧૧૧	૧૬ ૦૧ ૪	૨૬ ૦૧ ૬૧૧	૩૬ ૦૧ ૯
૭ ૦૧ ૧૧૧૧	૧૭ ૦૧ ૪૧	૨૭ ૦૧ ૬૧૧૧	૩૭ ૦૧ ૯૧
૮ ૦૧ ૨	૧૮ ૦૧ ૪૧૧	૨૮ ૦૧ ૭	૩૮ ૦૧ ૯૧૧
૯ ૦૧ ૨૧	૧૯ ૦૧ ૪૧૧૧	૨૯ ૦૧ ૭૧	૩૯ ૦૧ ૯૧૧૧
૧૦ ૦૧ ૨૧૧	૨૦ ૦૧ ૫	૩૦ ૦૧ ૭૧૧	૪૦ ૦૧ ૧૦

૪૧x૦૧=૧૦૧	૫૧x૦૧=૧૨૧૧૧	૬૧x૦૧=૧૫૧	૭૧x૦૧=૧૭૧૧૧
૪૨ ૦૧ ૧૦૧૧	૫૨ ૦૧ ૧૩	૬૨ ૦૧ ૧૫૧૧	૭૨ ૦૧ ૧૮
૪૩ ૦૧ ૧૦૧૧૧	૫૩ ૦૧ ૧૩૧	૬૩ ૦૧ ૧૫૧૧૧	૭૩ ૦૧ ૧૮૧
૪૪ ૦૧ ૧૧	૫૪ ૦૧ ૧૩૧૧	૬૪ ૦૧ ૧૬	૭૪ ૦૧ ૧૮૧૧
૪૫ ૦૧ ૧૧૧	૫૫ ૦૧ ૧૩૧૧૧	૬૫ ૦૧ ૧૬૧	૭૫ ૦૧ ૧૮૧૧૧
૪૬ ૦૧ ૧૧૧૧	૫૬ ૦૧ ૧૪	૬૬ ૦૧ ૧૬૧૧	૭૬ ૦૧ ૧૯
૪૭ ૦૧ ૧૧૧૧૧	૫૭ ૦૧ ૧૪૧	૬૭ ૦૧ ૧૬૧૧૧	૭૭ ૦૧ ૧૯૧
૪૮ ૦૧ ૧૨	૫૮ ૦૧ ૧૪૧૧	૬૮ ૦૧ ૧૭	૭૮ ૦૧ ૧૯૧૧
૪૯ ૦૧ ૧૨૧	૫૯ ૦૧ ૧૪૧૧૧	૬૯ ૦૧ ૧૭૧	૭૯ ૦૧ ૧૯૧૧૧
૫૦ ૦૧ ૧૨૧૧	૬૦ ૦૧ ૧૫	૭૦ ૦૧ ૧૭૧૧	૮૦ ૦૧ ૨૦

૮૧x૦૧=૨૦૧	૯૧x૦૧=૨૨૧૧૧	૧૦૦x૦૧= ૨૫
૮૨ ૦૧ ૨૦૧૧	૯૨ ૦૧ ૨૩	૨૦૦ ૦૧ ૫૦
૮૩ ૦૧ ૨૦૧૧૧	૯૩ ૦૧ ૨૩૧	૩૦૦ ૦૧ ૭૫
૮૪ ૦૧ ૨૧	૯૪ ૦૧ ૨૩૧૧	૪૦૦ ૦૧ ૧૦૦
૮૫ ૦૧ ૨૧૧	૯૫ ૦૧ ૨૩૧૧૧	૫૦૦ ૦૧ ૧૨૫
૮૬ ૦૧ ૨૧૧૧	૯૬ ૦૧ ૨૪	૬૦૦ ૦૧ ૧૫૦
૮૭ ૦૧ ૨૧૧૧૧	૯૭ ૦૧ ૨૪૧	૭૦૦ ૦૧ ૧૭૫
૮૮ ૦૧ ૨૨	૯૮ ૦૧ ૨૪૧૧	૮૦૦ ૦૧ ૨૦૦
૮૯ ૦૧ ૨૨૧	૯૯ ૦૧ ૨૪૧૧૧	૯૦૦ ૦૧ ૨૨૫
૯૦ ૦૧ ૨૨૧૧	૧૦૦ ૦૧ ૨૫	૧૦૦૦ ૦૧ ૨૫૦

ତାଳି.

୧×୧୧=୧୧	୧୧×୧୧=୧୨୧	୨୧×୧୧=୩୧୧	୩୧×୧୧=୪୨୧
୨ ୧୧ ୩	୧୨ ୧୧ ୧୮	୨୨ ୧୧ ୩୩	୩୨ ୧୧ ୪୮
୩ ୧୧ ୪୧୧	୧୩ ୧୧ ୧୬୧	୨୩ ୧୧ ୩୪୧	୩୩ ୧୧ ୪୬୧
୪ ୧୧ ୫	୧୪ ୧୧ ୨୧	୨୪ ୧୧ ୩୫	୩୪ ୧୧ ୪୯
୫ ୧୧ ୭୧୧	୧୫ ୧୧ ୨୪	୨୫ ୧୧ ୩୭୧	୩୫ ୧୧ ୪୯
୬ ୧୧ ୧୦୧୧	୧୬ ୧୧ ୨୫	୨୬ ୧୧ ୪୦୧	୩୬ ୧୧ ୫୧
୪ ୧୧ ୧୨	୧୮ ୧୧ ୨୭	୨୮ ୧୧ ୪୨	୩୮ ୧୧ ୫୩
୯ ୧୧ ୧୩୧୧	୧୯ ୧୧ ୨୮	୨୯ ୧୧ ୪୩୧	୩୯ ୧୧ ୫୮
୧୦ ୧୧ ୧୪	୨୦ ୧୧ ୩୦	୩୦ ୧୧ ୪୪	୪୦ ୧୧ ୬୦

୪୧×୧୧=୫୧୧	୫୧×୧୧=୭୧୧	୬୧×୧୧=୮୧୧	୭୧×୧୧=୯୦୫୧
୪୨ ୧୧ ୫୩	୫୨ ୧୧ ୮୮	୬୨ ୧୧ ୮୩	୭୨ ୧୧ ୯୦୮
୪୩ ୧୧ ୫୪୧	୫୩ ୧୧ ୮୬୧	୬୩ ୧୧ ୮୬୧	୭୩ ୧୧ ୯୦୯୧
୪୪ ୧୧ ୫୫	୫୪ ୧୧ ୮୯	୬୪ ୧୧ ୮୯	୭୪ ୧୧ ୯୧୧
୪୫ ୧୧ ୫୬୧	୫୫ ୧୧ ୯୦	୬୫ ୧୧ ୯୦୧	୭୫ ୧୧ ୯୧୨୧
୪୬ ୧୧ ୫୭	୫୬ ୧୧ ୯୧	୬୬ ୧୧ ୯୦୦୧	୭୬ ୧୧ ୯୧୪୧
୪୭ ୧୧ ୫୮	୫୮ ୧୧ ୯୩	୬୮ ୧୧ ୯୦୨	୭୮ ୧୧ ୯୧୭
୪୯ ୧୧ ୫୯	୫୯ ୧୧ ୯୪	୬୯ ୧୧ ୯୦୩୧	୭୯ ୧୧ ୯୧୮୧
୫୦ ୧୧ ୬୦	୬୦ ୧୧ ୯୫	୭୦ ୧୧ ୯୦୪	୮୦ ୧୧ ୯୨୦

୮୧×୧୧=୯୨୧	୯୧×୧୧=୧୦୨୧	୧୦୦×୧୧=୧୧୦
୮୨ ୧୧ ୯୨୩	୯୨ ୧୧ ୧୦୩୮	୧୦୦ ୧୧ ୩୦୦
୮୩ ୧୧ ୯୨୪୧	୯୩ ୧୧ ୧୦୬୧	୩୦୦ ୧୧ ୪୫୦
୮୪ ୧୧ ୯୨୫	୯୪ ୧୧ ୧୦୭୧	୪୦୦ ୧୧ ୬୦୦
୮୫ ୧୧ ୯୨୬୧	୯୫ ୧୧ ୧୦୮୧	୫୦୦ ୧୧ ୭୫୦
୮୬ ୧୧ ୯୨୭୧	୯୬ ୧୧ ୧୦୯୧	୬୦୦ ୧୧ ୯୦୦
୮୭ ୧୧ ୯୨୮	୯୭ ୧୧ ୧୧୦୭	୭୦୦ ୧୧ ୧୦୫୦
୮୮ ୧୧ ୯୨୯	୯୮ ୧୧ ୧୧୧୭	୮୦୦ ୧୧ ୧୨୦୦
୮୯ ୧୧ ୯୩୦୧	୯୯ ୧୧ ୧୧୨୮	୯୦୦ ୧୧ ୧୩୫୦
୯୦ ୧୧ ୯୩୧	୧୦୦ ୧୧ ୧୧୪୦	୧୦୦୦ ୧୧ ୧୫୦୦

અઢીઆં.

૧ રાા રાા	૧૧×૨ાા=૨૭ાા	૨૧×૨ાા=૫૨ાા	૩૧×૨ાા=૭૭ાા
૨ રાા ૫	૧૨ રાા ૩૦	૨૨ રાા ૫૫	૩૨ રાા ૮૦
૩ રાા ૭ાા	૧૩ રાા ૩૨ાા	૨૩ રાા ૫૭ાા	૩૩ રાા ૮૨ાા
૪ રાા ૧૦	૧૪ રાા ૩૫	૨૪ રાા ૬૦	૩૪ રાા ૮૫
૫ રાા ૧૨ાા	૧૫ રાા ૩૭ાા	૨૫ રાા ૬૨ાા	૩૫ રાા ૮૭ાા
૬ રાા ૧૫	૧૬ રાા ૪૦	૨૬ રાા ૬૫	૩૬ રાા ૯૦
૭ રાા ૧૭ાા	૧૭ રાા ૪૨ાા	૨૭ રાા ૬૭ાા	૩૭ રાા ૯૨ાા
૮ રાા ૨૦	૧૮ રાા ૪૫	૨૮ રાા ૭૦	૩૮ રાા ૯૫
૯ રાા ૨૨ાા	૧૯ રાા ૪૭ાા	૨૯ રાા ૭૨ાા	૩૯ રાા ૯૭ાા
૧૦ રાા ૨૫	૨૦ રાા ૫૦	૩૦ રાા ૭૫	૪૦ રાા ૧૦૦

૪૧ રાા ૧૦૨ાા	૫૧ રાા ૧૨૭ાા	૬૧ રાા ૧૫૨ાા	૭૧ રાા ૧૭૭ાા
૪૨ રાા ૧૦૫	૫૨ રાા ૧૩૦	૬૨ રાા ૧૫૫	૭૨ રાા ૧૮૦
૪૩ રાા ૧૦૭ાા	૫૩ રાા ૧૩૨ાા	૬૩ રાા ૧૫૭ાા	૭૩ રાા ૧૮૨ાા
૪૪ રાા ૧૧૦	૫૪ રાા ૧૩૫	૬૪ રાા ૧૬૦	૭૪ રાા ૧૮૫
૪૫ રાા ૧૧૨ાા	૫૫ રાા ૧૩૭ાા	૬૫ રાા ૧૬૨ાા	૭૫ રાા ૧૮૭ાા
૪૬ રાા ૧૧૫	૫૬ રાા ૧૪૦	૬૬ રાા ૧૬૫	૭૬ રાા ૧૯૦
૪૭ રાા ૧૧૭ાા	૫૭ રાા ૧૪૨ાા	૬૭ રાા ૧૬૭ાા	૭૭ રાા ૧૯૨ાા
૪૮ રાા ૧૨૦	૫૮ રાા ૧૪૫	૬૮ રાા ૧૭૦	૭૮ રાા ૧૯૫
૪૯ રાા ૧૨૨ાા	૫૯ રાા ૧૪૭ાા	૬૯ રાા ૧૭૨ાા	૭૯ રાા ૧૯૭ાા
૫૦ રાા ૧૨૫	૬૦ રાા ૧૫૦	૭૦ રાા ૧૭૫	૮૦ રાા ૨૦૦

૮૧ રાા=૨૦૨ાા	૯૧ રાા ૨૨૭ાા	૧૦૦ રાા ૨૫૦
૮૨ રાા ૨૦૫	૯૨ રાા ૨૩૦	૨૦૦ રાા ૫૦૦
૮૩ રાા ૨૦૭ાા	૯૩ રાા ૨૩૨ાા	૩૦૦ રાા ૭૫૦
૮૪ રાા ૨૧૦	૯૪ રાા ૨૩૫	૪૦૦ રાા ૧૦૦૦
૮૫ રાા ૨૧૨ાા	૯૫ રાા ૨૩૭ાા	૫૦૦ રાા ૧૨૫૦
૮૬ રાા ૨૧૫	૯૬ રાા ૨૪૦	૬૦૦ રાા ૧૫૦૦
૮૭ રાા ૨૧૭ાા	૯૭ રાા ૨૪૨ાા	૭૦૦ રાા ૧૭૫૦
૮૮ રાા ૨૨૦	૯૮ રાા ૨૪૫	૮૦૦ રાા ૨૦૦૦
૮૯ રાા ૨૨૨ાા	૯૯ રાા ૨૪૭ાા	૯૦૦ રાા ૨૨૫૦
૯૦ રાા ૨૨૫	૧૦૦ રાા ૨૫૦	૧૦૦૦ રાા ૨૫૦૦

ચલણી નાણાની ધાત.

- ૧૧૧ પાછનો અધેલો
 ૩ પાછનો પૈસો
 ૨ પૈસાનો ઢ્યુ
 ૪ પૈસાનો આનો
 ૨ આનાની બેઆની
 ૪ આનાની પાવલી
 ૮ આનાનો અડધો
 ૧૬ આનાનો રૂપિયો
 ૨ અડધાનો રૂપિયો
 ૪ પાવલીનો રૂપિયો
 ૮ બેઆનીનો રૂપિયો
 ૧૬ આનીનો રૂપિયો
 ૩૨ ઢ્યુનો રૂપિયો
 ૬૪ પૈસાનો રૂપિયો
 ૧૨૮ અધેલાનો રૂપિયો
 ૧૯૨ પાછનો રૂપિયો
 ૧૬ વીશવાશી ૧ બદામ
 ૧૬ બદામનો ૧ દોકડો
 ૬૧ દોકડે ૧ આનો
 ૧૦૦ દોકડે ૧ રૂપિયો
 ૧૧૧ પાછનો અડધો પૈસો
 ૩ પાછનો ૦૧ આનો અથવા
 ૧ પૈસો
 ૬ પાછનો ૦૧ આનો અથવા
 ૨ પૈસા અથવા ૧ ઢ્યુ
 ૯ પાછનો ૦૧૧ આનો અ-
 થવા ૩ પૈસા
 ૧૨ પાછનો એક આનો અથવા
 ૪ પૈસા અથવા બે ઢ્યુ
 ૧૬ આનાનો ૧ રૂપિયો

- ૧૫ રૂપીઆની મોહોર
 એક અડધાનાં પાવલી ૨
 એક અડધાની બેઆની ૪
 એક અડધાની આની ૮
 એક અડધાના ઢ્યુ ૧૬
 એક અડધાના પૈસા ૩૨
 એક અડધાના અધેલા ૬૪
 એક અડધાની પાઈ ૯૬
 એક પાવલાની બેઆની ૨
 એક પાવલાની એકઆની ૪
 એક પાવલાના ઢ્યુ ૮
 એક પાવલાના પૈસા ૧૬
 એક પાવલાના અડધાજી ૩૨
 એક પાવલાની પાઈ ૪૮
 બેઆનીના આના ૨
 બેઆનીના ઢ્યુ ૪
 બેઆનીના પૈસા ૮
 બેઆનીના અડધાજી ૧૬
 બેઆનીની પાઈ ૨૪
 એકઆનીના ઢ્યુ ૨
 એકઆનીના પૈસા ૪
 એકઆનીના અડધાજી ૮
 એકઆનીની પાઈ ૧૨

ટીપ:-મોહોર સોનાનું નાણું

છે. રૂપીઆ, અડધા, પાવલી, બેઆની એ રૂપાનાણું. ઢ્યુ, પૈસા, અડધાજી, પાઈએ તાંબાનાણુંછે. એકઆની, બેઆની ચાર આના, આઠઆના હાલમાં સરકારે આ નાણું નીકલતું બનાવેલું છે.

- ૧ ઘોરણ પહેલામાં મુખગણિતમાં આંકતો ઉપયોગ સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર ને ભાગાકારની રીતથી કરવાનો છે. તે મુજબ ઉલટ પાલટથી શીખવવું.
- ૨ પાંચ પાંચની છ ઢગલી કરો તો કુલ કેટલા થયા. ત્રીસમાંથી પાંચ લઉં તો કેટલા રહે. પાંચ પાંચ રૂપિયા સાત છોકરાને આપશે તો કેટલા રૂપીયા થશે. મારી પાસે ૪૦ રૂપિયા છે દરેકને પાંચ રૂપિયા આપવાથી કેટલાને અપાશે. (આ ક્રમ પ્રમાણે બીજા હિસાબો નવા ઉપજાવી શીખવવા ?)
- ૩ એક રૂપિયાની ૯ કેરી મળે તો સાત રૂપિયાની કેટલી.
- ૪ એક પૈસાની ૬ પેન મળે તો ૯ પૈસાની કેટલી.
- ૫ મારે ત્યાં રોજ ૩ શેર ચોખા જોઈએ છીએ તો ૮ દિવસના કેટલા જોઈએ.
- ૬ એક પૈસાની ૩ પાઈ મળે છે તો ૬ પૈસાની કેટલી પાઈ.
- ૭ એક ટોપીના ૪ રૂપિયા બેસે તો ૨૪ રૂપિયામાં કેટલી ટોપીઓ આવે ?
- ૮ એક રૂપીઆની ૮ રસેટો મળે છે તો ૭૨ રસેટોના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૯ એક રૂપીઆની ૬ ચોપડીયો મળે છે. તેવી હું ૩૬ ચોપડી લાવ્યો તો કેટલા રૂપીઆ આપવા.
- ૧૦ ૫૪ માં નવ કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૧ ૭૨ માં આઠ કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૨ ૨૮ માં ચાર કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૩ નેવુંમાં દશકનો આંકડો કયો ?
- ૧૪ મારી પાસે ૨૪ જમફળ હતા તેમાંથી ૬ ખાઈ ગયા ને ૧૦ વેરી નાંખ્યા તો બાકી કેટલા રહ્યા.

- ૧૫ મારી પાસે ૪૫ રૂપિયા હતા તેમાંથી ૧૦ નું ધી લીધું
ને ૧૫ રૂપિયાના ઘઉં લીધા તો બાકી કેટલા રહ્યા.
- ૧૬ ગાંધીને ત્યાંથી ૩ રૂપિયે શેર લેખે ત્રણ શેર એલચી
લીધી ને એ રૂપિયે શેર લેખે ૪ શેર બદામ લીધી તો
બધા થઇને કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૧૭ બે પૈસાની શેર બાજી પ્રમાણે ૧૦ શેર બાજી લીધી ને
ચાર પૈસાના શેર બટાકા પ્રમાણે ત્રણ શેર બટાકા
લીધા તો બધા થઇને કેટલા પૈસા આપવા.
- ૧૮ મારી પાસે ૮૦ રૂપિયા હતા તે ૧૦ જાણુને સરખા
વહેંચી આપ્યા તો દરેકને કેટલા આપ્યા.
- ૧૯ ગાયને ચાર પગ હોય છે તેવી ૯ ગાયોના કેટલા
પગ થાય.
- ૨૦ સતાવનમાં એકમનો આંકડો કયો.
- ૨૧ ઈકોતરમાં દશકનો આંકડો કયો.
- ૨૨ કયા કયા અંકને એકમ કહે છે.
- ૨૩ કયા કયા અંકને દશક કહે છે.
- ૨૪ એકડે એકથી કયાં સુધી ગણીએ તો એકમ પૂરા થાય.
- ૨૫ કયા આંકડા સુધીમાં દશક પૂરા થાય.

મનોયત્ન ૧.

(ધાતના હિસાબ.)

પ્રથમ નાણું પ્રત્યક્ષ બતાવી ઝોળખાવવું.

રૂપાનાણું કયું—રૂપિયો, અડધો, પાવલી, બેઆની.

નીકલનાણું કયું—આની, બેઆની, પાવલી, અડધો.

તાંબાનાણું કયું—ઢગુ, પૈસા પાછ.

૧ એક રૂપિયાના અડધા કેટલા, પાવલી કેટલી, બેઆની કેટલી.

એકઆની કેટલી, ઢગુ કેટલા, પૈસા કેટલા, પાછ કેટલી.

૨ ચાર રૂપિયાની પાવલી કેટલી.

૩ છ રૂપિયાની બેઆની કેટલી.

૪ પાંચ રૂપિયાની આની કેટલી.

૫ મારી પાસે ૮ બેઆની, ૮ પાવલી ને ૮ અડધા છે
તો તે કેટલા થયા.૬ મારી પાસે ૩૨ આની છે ને ૬ અડધા છે તો કેટલા
રૂપિયા કહેવાય.

૭ આઠ આનીઓના પૈસા કેટલા.

૮ ચાર બેઆનીઓના ઢગુ કેટલા.

૯ સાત પૈસાની પાછ કેટલી.

૧૦ પંદર ઢગુની પાછ કેટલી.

૧૧ ૯૬ પાછ છે તેના કેટલા પૈસા થાય, તેના કેટલા
આના થાય.

૧૨ ૭૨ બેઆની છે તેના કેટલા રૂપિયા થાય.

૧૩ ૨૪ પાછ છે તો કેટલા પૈસા કહેવાય તે કેટલા આના
કહેવાય.

૧૪ નવ આનાના ઢગુ કેટલા, નવ ઢગુની પાછ કેટલી.

૧૫ ૩૬ પૈસા છે તે કેટલા આના કહેવાય.

મનોચત્ત ૨.

- ૧ એક ઢાળુનું એક કેળું મળે છે તો પાવલીના કેટલાં કેળાં મળે.
- ૨ એક સ્લેટની બેઆની લે છે તેવી મેં સાત સ્લેટો લીધી તો મારે કેટલા આના આપવાના.
- ૩ ૩ પૈસાની શેર ભાજી મળે છે તો ત્રણ આનાની કેટલી ભાજી મળશે.
- ૪ એક આનાના શેર બેાર મળે છે તો ૧૬ ઢાળુના કેટલા બેાર આવશે.
- ૫ ઢાળુની ત્રણ શેર ભાજી મળે છે તો એક બેઆનીની કેટલી આવે.
- ૬ ચાર ટોપીની કીંમત ૨૦ રૂપિયા પડે છે તો પાંત્રીશ રૂપિયામાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે.
- ૭ ત્રણ રૂપિયાની બાર સ્લેટ મળે છે તો એવી ૩૨ સ્લેટના કેટલા રૂપિયા આપવા પડશે.
- ૮ પાંચ રૂપિયાની બેઆનીઓ લઘ દરેક માણસને બળે આપો તો કેટલાને અપાશે.
- ૯ ૮ માણસો અડતાલીસ રૂપિયા કમાય તો ૬૦ રૂપિયા કમાવાને કેટલા માણસો જોઈએ.
- ૧૦ ૮ માણસો ચાલીશ રૂપિયા કમાય તો ૯ માણસો કેટલા રૂપિયા કમાય.

ધોરણ ૨ જી.

આ ધોરણમાં પોણા સવાયા અને સાધારણ તોલના કોષ્ટકને લગતું મુખ્યગણિત શીખવવાનું છે.

१×०॥॥=०॥॥	११×०॥॥=८॥	२१ ०॥॥=१५॥॥	३१×०॥॥ २३॥
२ ०॥॥ १॥॥	१२ ०॥॥ ९	२२ ०॥॥ १६॥॥	३२ ०॥॥ २४
३ ०॥॥ २॥॥	१३ ०॥॥ १०॥॥	२३ ०॥॥ १७॥॥	३३ ०॥॥ २४॥॥
४ ०॥॥ ३॥॥	१४ ०॥॥ १०॥॥	२४ ०॥॥ १८	३४ ०॥॥ २५॥॥
५ ०॥॥ ३॥॥	१५ ०॥॥ ११॥॥	२५ ०॥॥ १८॥॥	३५ ०॥॥ २६॥॥
६ ०॥॥ ४॥॥	१६ ०॥॥ १२	२६ ०॥॥ १९॥॥	३६ ०॥॥ २७
७ ०॥॥ ५॥॥	१७ ०॥॥ १२॥॥	२७ ०॥॥ २०॥॥	३७ ०॥॥ २७॥॥
८ ०॥॥ ६॥॥	१८ ०॥॥ १३॥॥	२८ ०॥॥ २१	३८ ०॥॥ २८॥॥
९ ०॥॥ ६॥॥	१९ ०॥॥ १४॥॥	२९ ०॥॥ २१॥॥	३९ ०॥॥ २९॥॥
१० ०॥॥ ७॥॥	२० ०॥॥ १५	३० ०॥॥ २२॥॥	४० ०॥॥ ३०

४१×०॥॥=३०॥॥	५१×०॥॥=३८॥	६१ ०॥॥४५॥॥	७१ ०॥॥ ५३॥
४२ ०॥॥ ३१॥॥	५२ ०॥॥ ३९	६२ ०॥॥४६॥॥	७२ ०॥॥ ५४
४३ ०॥॥ ३२॥॥	५३ ०॥॥ ३९॥॥	६३ ०॥॥४७॥॥	७३ ०॥॥ ५४॥॥
४४ ०॥॥ ३३	५४ ०॥॥ ४०॥॥	६४ ०॥॥४८	७४ ०॥॥ ५५॥॥
४५ ०॥॥ ३३॥॥	५५ ०॥॥ ४१॥॥	६५ ०॥॥४८॥॥	७५ ०॥॥ ५६॥॥
४६ ०॥॥ ३४॥॥	५६ ०॥॥ ४२	६६ ०॥॥४९॥॥	७६ ०॥॥ ५७
४७ ०॥॥ ३५॥॥	५७ ०॥॥ ४२॥॥	६७ ०॥॥ ५०॥॥	७७ ०॥॥ ५७॥॥
४८ ०॥॥ ३६	५८ ०॥॥ ४३॥॥	६८ ०॥॥ ५१	७८ ०॥॥ ५८॥॥
४९ ०॥॥ ३६॥॥	५९ ०॥॥ ४४॥॥	६९ ०॥॥ ५१॥॥	७९ ०॥॥ ५९॥॥
५० ०॥॥ ३७॥॥	६० ०॥॥ ४५	७० ०॥॥ ५२॥॥	८० ०॥॥ ६०

८१×०॥॥=६०॥॥	९१×०॥॥=६८॥	१००×०॥॥=७५
८२ ०॥॥ ६१॥॥	९२ ०॥॥ ६९	२०० ०॥॥ १५०
८३ ०॥॥ ६२॥॥	९३ ०॥॥ ६९॥॥	३०० ०॥॥ २२५
८४ ०॥॥ ६३	९४ ०॥॥ ७०॥॥	४०० ०॥॥ ३००
८५ ०॥॥ ६३॥॥	९५ ०॥॥ ७१॥॥	५०० ०॥॥ ३७५
८६ ०॥॥ ६४॥॥	९६ ०॥॥ ७२	६०० ०॥॥ ४५०
८७ ०॥॥ ६५॥॥	९७ ०॥॥ ७२॥॥	७०० ०॥॥ ५२५
८८ ०॥॥ ६६	९८ ०॥॥ ७३॥॥	८०० ०॥॥ ६००
८९ ०॥॥ ६६॥॥	९९ ०॥॥ ७४॥॥	९०० ०॥॥ ६७५
९० ०॥॥ ६७॥॥	१०० ०॥॥ ७५	१००० ०॥॥ ७५०

સવાયા.

૧×૧=૧	૧૧×૧=૧૩૧	૨૧×૧=૨૬૧	૩૧×૧=૩૮૧
૨ ૧ ૨	૧૨ ૧ ૧૫	૨૨ ૧ ૨૭૧	૩૨ ૧ ૪૦
૩ ૧ ૩	૧૩ ૧ ૧૬	૨૩ ૧ ૨૮૧	૩૩ ૧ ૪૧
૪ ૧ ૫	૧૪ ૧ ૧૭	૨૪ ૧ ૩૦	૩૪ ૧ ૪૨
૫ ૧ ૬	૧૫ ૧ ૧૮	૨૫ ૧ ૩૧	૩૫ ૧ ૪૩
૬ ૧ ૭	૧૬ ૧ ૨૦	૨૬ ૧ ૩૨	૩૬ ૧ ૪૪
૭ ૧ ૮	૧૭ ૧ ૨૧	૨૭ ૧ ૩૩	૩૭ ૧ ૪૬
૮ ૧ ૧૦	૧૮ ૧ ૨૨	૨૮ ૧ ૩૫	૩૮ ૧ ૪૭
૯ ૧ ૧૧	૧૯ ૧ ૨૩	૨૯ ૧ ૩૬	૩૯ ૧ ૪૮
૧૦ ૧ ૧૨	૨૦ ૧ ૨૫	૩૦ ૧ ૩૭	૪૦ ૧ ૫૦

૪૧×૧=૫૧	૫૧×૧=૬૩૧	૬૧×૧=૭૬૧	૭૧×૧=૮૮૧
૪૨ ૧ ૫૨	૫૨ ૧ ૬૫	૬૨ ૧ ૭૭	૭૨ ૧ ૯૦
૪૩ ૧ ૫૩	૫૩ ૧ ૬૬	૬૩ ૧ ૭૮	૭૩ ૧ ૯૧
૪૪ ૧ ૫૫	૫૪ ૧ ૬૭	૬૪ ૧ ૮૦	૭૪ ૧ ૯૨
૪૫ ૧ ૫૬	૫૫ ૧ ૬૮	૬૫ ૧ ૮૧	૭૫ ૧ ૯૩
૪૬ ૧ ૫૭	૫૬ ૧ ૭૦	૬૬ ૧ ૮૨	૭૬ ૧ ૯૫
૪૭ ૧ ૫૮	૫૭ ૧ ૭૧	૬૭ ૧ ૮૩	૭૭ ૧ ૯૬
૪૮ ૧ ૬૦	૫૮ ૧ ૭૨	૬૮ ૧ ૮૫	૭૮ ૧ ૯૭
૪૯ ૧ ૬૧	૫૯ ૧ ૭૩	૬૯ ૧ ૮૬	૭૯ ૧ ૯૮
૫૦ ૧ ૬૨	૬૦ ૧ ૭૫	૭૦ ૧ ૮૭	૮૦ ૧ ૧૦૦

૮૧×૧=૧૦૧	૯૧×૧=૧૧૩૧	૧૦૦×૧= ૧૨૫
૮૨ ૧ ૧૦૨	૯૨ ૧ ૧૧૫	૨૦૦ ૧ ૨૫૦
૮૩ ૧ ૧૦૩	૯૩ ૧ ૧૧૬	૩૦૦ ૧ ૩૭૫
૮૪ ૧ ૧૦૫	૯૪ ૧ ૧૧૭	૪૦૦ ૧ ૫૦૦
૮૫ ૧ ૧૦૬	૯૫ ૧ ૧૧૮	૫૦૦ ૧ ૬૨૫
૮૬ ૧ ૧૦૭	૯૬ ૧ ૧૨૦	૬૦૦ ૧ ૭૫૦
૮૭ ૧ ૧૦૮	૯૭ ૧ ૧૨૧	૭૦૦ ૧ ૮૭૫
૮૮ ૧ ૧૧૦	૯૮ ૧ ૧૨૨	૮૦૦ ૧ ૧૦૦૦
૮૯ ૧ ૧૧૧	૯૯ ૧ ૧૨૩	૯૦૦ ૧ ૧૧૨૫
૯૦ ૧ ૧૧૨	૧૦૦ ૧ ૧૨૫	૧૦૦૦ ૧ ૧૨૫૦

સાધારણ તોલનું કોષ્ટક ને ધાતો.

૪૧૧ ટાંક અથવા		નવટાંકના રૂપિયાભાર	૫
કંપની પૈસાભાર	૧ અધોળ	અધોળના	૨૧૧
૨૧૧ રૂપિયાભાર	૧ અધોળ	૨૧૧ રૂપિયાભાર	૧ અધોળ
૨ અધોળ	૧ નવટાંક	૫	૧ નવટાંક
૨ નવટાંક	૧ પાશેર	૧૦	૧ પાશેર
૪ પાશેર	૧ શેર	૨૦	૧ અચ્છેર
૨ અચ્છેર	૧ શેર	૩૦	૦૧૧ પોળોશેર
૮ નવટાંક	૧ શેર	૪૦	૧ શેર
૧૬ અધોળ	૧ શેર	૫૦	૧૧ શેર
૪૦ રૂપિયાભાર	૧ શેર	૬૦	૧૧૧ શેર
૧૦ શેરનું	૧ તોલું	૭૦	૧૧૧૧ શેર
૪૦ શેરના	૧ મળ	૮૦	૨ શેર
૫ મળના	કોથળો	૯૦	૨૧ શેર
૬૧૧ મળના	પદ્મો	૧૦૦	૨૧૧ શેર
૭ મળના	નાનો હારો	૨૦૦	૫ શેર
૧૨ મળની	માણી	૩૦૦	૭૧૧ શેર
૬૬ મળની	કળારી	૪૦૦	૧૦ શેર
૨૦ મળની	ખાંડી	૫૦૦	૧૨૧૧ શેર
૨૪ મળના	ભાર	૬૦૦	૧૫ શેર
૩૦ મળની	ગાંધી	૭૦૦	૧૭૧૧ શેર
૩૨ મળનું	મેડીક	૮૦૦	૨૦ શેર
૫૦ મળના	મુઠો	૯૦૦	૨૨૧૧ શેર
		૧૦૦૦	૨૫ શેર

શેરની ધાત.

શેરના અચ્છેરા	૨
શેરના પાશેરા	૪
શેરના નવટાંક	૮
શેરના અધોળ	૧૬
શેરના રૂપિયાભાર	૪૦
અચ્છેરના	૨૦
પાશેરના	૨૦

મળની ધાત.

મળના અધમણીયા	૨
મળના દશેરા	૪
મળની પાંચશેરી	૮
મળની અઢીશેરી	૧૬
મળની સવાશેરી	૩૨
મળના શેર	૪૦

મનોરથ ૧.

- ૧ એક પૈસાની ૧૦ પેન મળે તો ૧૦ પૈસાની કેટલી. સો.
- ૨ સો કેમ લખાય એમાં એકમનો આંકડો કયો, દશકનો આંકડો કયો ને સોનો આંકડો કયો.
- ૩ સીતેરમાં ૩૦ ઉમેરો કેટલા થાય એ ઉમેરવાની સહેલી રીત એ છે કે દશકના આંકડામાં દશકનો આંકડો ને એકમમાં એકમનો આંકડો ઉમેરવો જેમકે ૪૦ માં ૨૦ ઉમેરો તો ૪ દશકમાં ૨ ઉમેરો તો ૬ દશક થયા ને સુનમાં સુન ઉમેરી તો સુન આવી એટલે ૬ દશક થયા તે સાઠ કહેવાય.
- ૪ નેવુમાં ૩૦ ઉમેરો. સામાંથી ૪૦ બાદ કરો.
- ૫ એક પૈસાના અગીયાર બેર મળે તો ૨ પૈસાના કેટલા.
- ૬ અગીયારમાં અગીયાર ઉમેરો કેટલા થાય. બાવીસમાંથી ૧૧ લઘુ લેતો કેટલા રહે.
- ૭ છાસડ રૂપિયા અગીયાર છોકરાને આપીયે તો દરેકને કેટલા આવે.
- ૮ એકસા આઠમાં બાર કેટલી વાર રહેલા છે.
- ૯ એક આનાની પાછ કેટલી. ૮૪ પાછ છે તેના કેટલા આના.
- ૧૦ ૪૮ પૈસાના બાર આના થાય છે તો ૩૬ પૈસાના કેટલા આના.
- ૧૧ એક રૂપિયાના ૧૩ શેર થઈ મળે તો ૯ રૂપિયાના કેટલા.
- ૧૨ એકસા સતર રૂપિયા છે. દરેક જણને નવ નવ આપો તો કેટલાને આપશો.
- ૧૩ ઇઠોતેરમાં તેર કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૪ ચૌદ કેટલી વખત લઘુએ તો એકસો બાર થાય.

- ૧૫ અઠાવીશ જાંબુના ચૌદ પૈસા બેસે તો ૮ જાંબુના કેટલા પૈસા.
- ૧૬ પંદર રૂપિયાની સાઠ પાવલી મળે તો સત્તર રૂપિયાની કેટલી.
- ૧૭ મણુના શેર કેટલા, શેરના પાશેરા કેટલા, શેરના અઘોળા કેટલા, શેરના રૂપિયાબાર કેટલા.
- ૧૮ મણુના તોલા કેટલા, મણુની દશશેરી કેટલી, પાંચશેરી કેટલી, અઢીશેરી કેટલી, સવાશેરી કેટલી.
- ૧૯ છ શેરના અઘોળા કેટલા. ૧૪૪ અઘોળાના શેર કેટલા.
- ૨૦ પંદરશેરના પાશેરા કેટલા. ૪૮ પાશેરના શેર કેટલા.
- ૨૧ છ પાંચશેરીના કેટલા મણુ. આઠ પાંચશેરીના કેટલા મણુ.
- ૨૨ એક રૂપિયાની ૧૭ પેન્સીલ મળે તો ૯ રૂપિયાની કેટલી.
- ૨૩ ૧૩૬ માં સત્તર કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૨૪ મારી પાસે એકસો બે રૂપિયા છે તેમાંથી મેં સત્તર રૂપિયા ગરીબોને આપ્યા તો કેટલા રહ્યા.
- ૨૫ એકસો આઠમાં છ કેટલીવાર રહેલા છે એકસો આઠમાં એકમનો આંકડો કયો દશકનો આંકડો કયો ને સોનો આંકડો કયો.
- ૨૬ ઓગણીશ ઓગણીશની કેટલી ઢગલી કરીએ તો ૯૫ થાય.
- ૨૭ વીશ શેર ધીના સોળ રૂપિયા બેસે તો ૪૦ શેર ધીના કેટલા રૂપિયા બેસે.
- ૨૮ ૮૦ પૈસાના વીસ પડીયા મળે છે તો ૧૪ પડીયાનું શું.
- ૨૯ ચાર શેરના નવટાંકા કેટલાં ૯૬ નવટાંકના કેટલા શેર ૯૬ અઘોળાના કેટલા શેર.
- ૩૦ એકસો અઠાવીસ આનાના કેટલા રૂપિયા ૬૪ આનાના પાવલા, કેટલા. ૫૬ આનાની બેઆની કેટલી.

મનોયત્ન ૨.

- ૧ એક પૈસાનાં એકવીશ ભોર મળે તો ૭ પૈસાના કેટલા.
- ૨ એક પૈસાના બાવીશ ભોર મળે તો ૯ પૈસાના કેટલા.
- ૩ એક રૂપિયાની ૨૪ શેર બાજરી મળે તો ૮ રૂપિયાની કેટલી.
- ૪ એક રૂપિયાની ૨૬ શેર બાજરી મળે તો ૯ રૂપિયાની કેટલી.
- ૫ એક રૂપિયાની ૨૯ શેર તુવેર મળે તો ૫ રૂપિયાની કેટલી.
- ૬ એક રૂપિયાના ૨૮ શેર લેખે ૧૪૦ શેર ઘઉં લીધા તો કેટલા રૂપિયાના થયા.
- ૭ એક રૂપિયાની ૨૫ શેર બાજરી મળે તો ૫ મણ બાજરીના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૮ એક રૂપિયાની ૨૪ શેર તુવેર મળે તો ૩ મણ તુવેરના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૯ એક રૂપિયાના ૩૦ શેર મગ મળે તો ૬ મણ મગના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૧૦ અઠાવીશની પાંચ ઢગલીઓ કરો તો કેટલા થયા.
- ૧૧ એકસો બત્રીસમાંથી ૨૨ બાદ કરો તો કેટલા રહે.
- ૧૨ કેટલી વખત ચોવીશ ચોવીશ લેવાથી ૧૪૪ થાય.
- ૧૩ ૮૪ પૈસાના કેટલા આના થાય. ૯૦ પાઈના કેટલા પૈસા થાય.
- ૧૪ ૨૮ રૂપિયાની ૧૪૦ શેર ખાંડ મળે છે તો ૧ મણ ખાંડનું શું પડ્યું.
- ૧૫ ૧૨૦ શેર ઘઉંના ૫ રૂપિયા એસે તો ૧ રૂપિયાના કેટલા ઘઉં આવે.
- ૧૬ ૫ મણ ઘઉંના ૮ રૂપિયા એસે તો ૧ રૂપિયાના કેટલા ઘઉં આવે.
- ૧૭ ઝોગણત્રીશ શેરના પાશેરા કેટલા, નવટાંકા કેટલા.
- ૧૮ ૧૬૦ અઘોળના શેર કેટલા. છત્રીશ પાંચશેરીના કેટલા શેર.
- ૧૯ ૩૦ રૂપિયામાં ૧૨૦ ટોપીઓ મળે તો ૨૪ રૂપિયાની કેટલી ટોપી આવે.

મનોયત્ન ૩.

- ૧ એક રૂપિયાના અરધા કેટલા. એક અડધાની પાવલી કેટલી.
એક પાવલીની એઆની કેટલી. એક ઢગુના પૈસા કેટલા.
- ૨ એ એઆની હોય તો કેટલા રૂપિયા કહેવાય. એ પાવલી
હોય તો કેટલા રૂપિયા કહેવાય. એ અડધા હોય તો
કેટલા રૂપિયા કહેવાય.
- ૩ ૨૪ અડધાના કેટલા રૂપિયા ૮૬ અડધાના કેટલા
રૂપિયા ૪૫ અડધાના કેટલા રૂપિયા.
- ૪ ૨૩ રૂપિયાના કેટલા અડધા ૨૯ રૂપિયાના કેટલા અડધા
અત્રીશ રૂપિયાના કેટલા અડધા.
- ૫ ૭ છોકરા છે દરેકને અડધો રૂપિયો આપો ૨૮ છોકરા
છે દરેકને અડધો રૂપિયો આપો.
- ૬ મળુરને રોજ રૂ. ૦૧ આપવો પડે છે તે પ્રમાણે ૧૫
દિવસ કામ કરાવું તો કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૭ ૦૧ મળુ આનરીનો રૂ. ૧૧ એસ છે તો એક મળુના
કેટલા રૂપિયા.
- ૮ ૦૧ મળુ અદામના ૧૮ રૂપિયા એસ છે તો એક મળુ
અદામના કેટલા રૂપિયા.
- ૯ મારી પાસે ૩૫ રૂપિયા હતા દરેકને અડધો અડધો આપતાં
૧૫ રૂપિયા વધ્યા તો કેટલાને અડધા આપ્યા હશે.
- ૧૦ ૮૪ ઢગુ છે તે કેટલા આના કહેવાય.
- ૧૧ ૭૭ અડધા છે તે કેટલા રૂપિયા કહેવાય.
- ૧૨ એક નિશાળમાં ૪૯ છોકરા ભણે છે. દરેક છોકરા અડધો
અડધો આપે તો કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૧૩ મારી પાસે ૩૪ પૈસા હતા તેમાં બીજા છોકરાઓ પાસે
અડધો અડધો પૈસો ઉધરાવીને કુલ ૧૦ આના કર્યા
તો કેટલા છોકરા પાસેથી ઉધરાવેલા.
- ૧૪ કેટલી વખત ૦૧ લેવાથી ૨૧૧ થાય.
- ૧૫ કેટલી વખત ૦૧ લેવાથી ૩૨૧ થાય.

મનોચત્ન ૪.

- ૧ એક રૂપિયાની પાવલી કેટલી ! એક આનાના પૈસા કેટલા ? બેઆનાના ઢગુ કેટલા.
- ૨ એક શેરના પાશેરા કેટલા ! એક મણના દશશેરા કેટલા ! પા શેરના અઘોળા કેટલા.
- ૩ પંદર પાવલાના કેટલા રૂપિયા ૨૭ પાવલાના કેટલા રૂપિયા.
- ૪ ૪૫ પાશેરના શેર કેટલા ? ૬૪ પાશેરના શેર કેટલા.
- ૫ ૦૧૧ શેર એકચીના રૂ. ૩ બેસે તો ૨૫ રૂપિયાની કેટલી એકચી આવે.
- ૬ ત્રેશ શેર તેલના રૂ. ૩૫ પડે તો રૂ. ૪૦ કેટલું તેલ આવશે.
- ૭ ૧ પૈસાની એક પેન મળે તો ૮૪ પેનના કેટલા આના થાય.
- ૮ ૧૦ ચોપડીના રૂ. ૨૧૧ બેસે તો ૩૯ ચોપડીનું શું.
- ૯ ૨૬ ચોપડીના રૂ. ૬૧૧ બેસે તો ૪૭ ચોપડીનું શું.
- ૧૦ ૧૦ શેર તેલના રૂ. ૨૧૧ બેસે તો ૧ મણ તેલનું શું.
- ૧૧ ૬૦ શેર લીંચુના રૂ. ૨૧૧ બેસે તો ૦૧૧ મણ લીંચુનું શું.
- ૧૨ મારી પાસે ૧૨ રૂપિયા છે તેમાંથી ચાર ચાર આનાની એક પાછીટ એવી ૨૦ પાછીટા લઉં તો મારી પાસે શું રહે.
- ૧૩ મારી પાસે એક રૂપિયો છે તેમાંથી ૪ પૈસાનું શેર દૂધ એવું ૭ શેર દૂધ લીધું ને ૪ પૈસાના ૦૧ શેર ખાંડ એવી શેર ખાંડ લીધી તો પછી મારી પાસે શું બાકી રહ્યું.
- ૧૪ દશ શેરની એક ધારણ થાય છે, એવી કેટલી ધારણો બેખવાથી ૫ મણ થાય.
- ૧૫ કેટલી વખત ૦૧ લેવાથી ૨૧૧ થાય, કેટલી વખત ૦૧ લેવાથી ૧૪૧૧ થાય.

મનોરથન ૫.

- ૧ રૂપીઆના અડધા કેટલા, કેટલા અડધા લેવાથી દોઢ થાય. ($1+0.11=1.11$)
- ૨ એક માણસ રોજ ૧૧૧ શેર ખાય છે તો ૧૫ દિવસમાં કેટલું ખાશે.
- ૩ એક માણસ રોજ ૩. ૧૧૧ કમાય છે તો ૩૨ દિવસમાં કેટલું કમાશે.
- ૪ એક ગાય રોજ મળુ ૧૧૧ ઘાસ ખાય તો ૩૦ દિવસમાં કેટલું ખાય.
- ૫ એક ઘેરો રોજ ૧૧૧ મળુ ઘાસ ખાય તો ૪૭ દિવસમાં કેટલું ખાય.
- ૬ એક છોકરો રોજ ૧૧૧ શેર દૂધ પીએ છે તો ૨૫૧૧ શેર દૂધ કેટલા દિવસમાં પીશે.
- ૭ એક પૈસાના ૧૧૧ શેર ખોર મળે છે તો ૧૧૧ મળુ ખોર લેવાને કેટલા આના જોઈશે.
- ૮ એક પૈસાની ૧૧૧ શેર બાઝ મળે છે તો ૦૧૧૧ મળુ બાઝના કેટલા પૈસા આપવા.
- ૯ એક રૂપિયાની ૧૧૧ શેર ચારોલી મળે તો ૨ મળુ ૪ શેર ચારોલીના કેટલા રૂપિયા આપવા.
- ૧૦ આઠ આનાની ૧૨ શેર બાજરી મળે તો ૪૮ પૈસાની કેટલી બાજરી.
- ૧૧ બાર પાછની ૧૮ પેન મળે છે તો ૫૪ પેન લેવાને કેટલા પૈસા આપવા પડશે.
- ૧૨ કેટલા દોઢું ૯૯ ? કેટલા દોઢું એકસો ચૌદ ? કેટલા દોઢું ૧૩૫ ?
- ૧૩ નવાળુંમાંથી દોઢ જાય તો કેટલા રહે ? કેટલા દોઢું સાડી સતાળું.

- ૧૪ મારી પાસે ૭૫ રૂપિયા હતા તેમાંથી દશ છોકરાને દોઢ દોઢ રૂપિયો આપ્યો તો મારી પાસે કેટલા રૂપિયા રહ્યા.
 ૧૫ સાત વખત દોઢ દોઢ ગણીએ તો કેટલા થાય.
 ૧૬ સાડા દશમાંથી ૧૧ બાદ કરીએ તો શું રહે.
 ૧૭ દોઢ રૂપિયાની એક એવી સોળ ટોપી લીધી ને દોઢ રૂપિયાની એક એવા ૨૦ પાકીટો લીધા તો બધા થઈને કેટલા રૂપિયા આપવા પડશે.

મનોચત્ર ૬.

- ૧ મણુની અઢીશેરી કેટલી. અઘોળના રૂપિયામાર કેટલા.
 ૨ અઢી કેમ લખાય ? બેમાં કેટલા હુમેરીએ તો અઢી થાય ? ત્રણમાંથી કેટલા લખએ તો ૨૧ રહે.
 ૩ એક રૂપિયાનું ૨૧ શેર મળે તો ૩૩ રૂપિયાનું કેટલું.
 ૪ એક રૂપિયાની ૨૧ શેર હજાર મળે તો ૪૫ રૂપિયાની કેટલી.
 ૫ એક રૂપિયાની ૨૧ શેર સોપારી મળે તો ૬૩ રૂપિયાની કેટલી.
 ૬ એક રૂપિયાનું ૨૧ શેર ધી મળે તો ૩૧ મણુ ધીનું શું બેસે.
 ૭ ૧૬૦ શેર પેંડા છે દરેકને ૨૧ શેર આપતાં કેટલાને અપાશે?
 ૮ ૫ મણુ પેંડા છે દરેકને ૨૧ શેર આપતાં કેટલાને અપાશે.
 ૯ ૧૧ મણુની અઢીશેરી કેટલી.
 ૧૦ કેટલી વખત ૨૧ લેવાથી ૧૦૦ થાય, કેટલી વખત ૨૧ લેવાથી ૧૨૫ થાય.
 ૧૧ સોમાંથી ૨૧ બચતો કેટલા રહે. કેટલા અઢીકે હજાર થાય.
 ૧૨ અગીઆર વખત ૨૧ અઢી ગણીએ તો કેટલા થાય.
 ૧૩ ૨૫ શેર બાજરી છે દરેકને ૨૧ શેર આપી તો કેટલાને અપાશે.

- ૧૪ અઢી રૂપીઆના આના કેટલા ? અઢી રૂપિયાની એ-
આની કેટલી.
૧૫ અઢી શેરના રૂપિયાભાર કેટલા ? ૮૦ શેરની અઢીશેરી કેટલી.
૧૬ ૧૨૦ રૂપિયાભારના કેટલા અધોળ.
૧૭ અઢી રૂપીયાની એક એવી પંદર ટોપી લીધી ને ૨૥
રૂપિયાની એક એવી ૫ ઘોતર લીધી. મારી પાસે સો
રૂપીઆ હતા તેમાંથી ઉપરના બધા રૂપિયા આપતા
કેટલા રૂપિયા બાકી રહે.

મનોચત્ર ૭.

- ૧ એકમનો મોટામાં મોટો અંક બોલો દશકનો મોટામાં
મોટો અંક બોલો.
૨	૪૦+૩૦	૬૦+૫૦	૮૦+૭૦	૧૪૦+૨૦
૩	૩૦+૨૫	૫૦+૩૫	૮૦+૪૫	૧૫૦+૨૫
૪	૧૦૦-૨૦	૮૦-૩૦	૮૦-૫૦	૬૦-૪૦
૫	૧૨૫-૪૦	૧૬૦-૨૫	૭૫-૩૦	૮૫-૨૫
- ૬ એક પૈસાના ૮ બોર મળે તો ૨૩ પૈસાના કેટલાં.
૭ એક પૈસાનું ૧૦૦ જામદળ મળે છે તો ૫૬ પૈસાના
કેટલા આવે.
૮ એક પૈસાનું ૦૧ શેર ખજૂર મળે તો ૭૪ પૈસાનું કેટલું આવે.
૯ એક રૂપીઆની ૨૪ શેર બાજરી મળે છે તો ૯ રૂપી-
આની કેટલી.
૧૦ એક રૂપીઆનું ૨૫ શેર તેલ મળે છે તો ૪૧ રૂપીઆનું કેટલું.
૧૧ એક રૂપીઆનું ૧૫ શેર ધી મળે છે તો ૮૯ રૂપીઆનું કેટલું.
૧૨ એક પૈસાની ૫ પેનો મળે છે તેથી મેં ૧૩૫ પેન આણી
તો કેટલા પૈસા થયા હશે.
૧૩ છોકરાને ૧૦૦ પેંડો આપતાં મેં ૪૫ પેંડા વહેંચ્યા તો
કેટલા છોકરાને આપ્યા.

- ૧૪ છોકરાને શેર ૦૧ પતાસાં આપતાં મેં ૦૧૧ મળુ પતાસાં
આણેલા પુરાં થયા તો કેટલા છોકરાને આપાયા હશે.
- ૧૫ દોઢ મળુ ને પાંચ શેરના ૦૧ શેર કેટલાં.
- ૧૬ બાર અઘોળી અને પોણા શેર તેમ ૩૦ રૂપીઆનાર
તેમાં કોનું વજન વધારે ?
- ૧૭ સવા મળુ અને ૨૦ અઢીશેરીમાં ફેર કેટલો.
- ૧૮ આઠ અઘોળ ને અચ્છેરમાં ફેર કેટલો.
- ૧૯ મેં ૪૨૧૧ શેર ધી આણ્યું તેમાંથી ૨૧૧ શેર છાશ નીકળી
તો ચોખ્ખું ધી કેટલું રહ્યું.
- ૨૦ ૭૦ શેર ઘઉં દશશેરાથી જોખતાં કેટલીવાર જોખવાં પડે.
- ૨૧ ૧૦૦ શેર ઘઉં અઘમળીયાથી જોખતાં કેટલીવાર
જોખવા પડે.
- ૨૨ દોઢ રૂપીઆના આના કેટલા આવે-દોઢ આનાની પાછ
કેટલી આવે.
- ૨૩ કેટલા ઢાળુનો દોઢ રૂપિયો થાય. કેટલા ઢાળુના રૂ. ૨૧૧ થાય.
- ૨૪ ૪ પાશેરા ૪ નવટાંકા ને ૪ અઘોળા મળીને કેટલા શેર થાય.
- ૨૫ ૮ અડધા, ૮ પાવલી ને ૮ આઠ જોઆની મળીને
કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૨૬ ૬ પાછ ૬ ઢાળુ ને ૭ આના મળીને કેટલા આના થાય.
- ૨૭ ત્રણ સામુના ૧ બાકસના દશ આના લેછે તો એ લેખે
૨૧૧ રૂપિયાના કેટલા સામુ આવે.
- ૨૮ મારી પાસે ૨૦૦ રૂપીઆ હતા ને બીજા ૪૦ રૂપિયા
આવ્યા તો તે બધું મળી કેટલું વજન થયું.
- ૨૯ મારી પાસે ૨૧૧ શેર સાકર ૨૧૧ શેર ખાંડ ને ૦૧૧
અચ્છેર પતાસાં છે તે બધાના થઇને કેટલા અઘોળા
થાય. કેટલા રૂપિયાનાર થાય.

૩૦ ૧૦ અડધા, ૧૦ પાવલી ને ૧૦ બેઆની છે તો કેટલા રૂપીયા થયા.

ધોરણ ત્રીજું.

આ ધોરણમાં તોડા-લુગડાનાં માપ-ભરતના માપ અને વખતના સ્થાનિક કોષ્ટકો શીખવવાના છે. પહેલાં ત્રણ વર્ષમાં આપેલા આંક ઉપરાંત પોણા અને સવાયાના આંક તે શીખેલા આંકને લગતું મુખગણિત, તેમ કોષ્ટકને લગતું મુખગણિત શીખવવાનું છે.

(પોણા અને સવાયાના આંકે આગળ આવી ગયા છે.)

કોષ્ટકો-તોડાના માપ, લુગડાના માપ વગેરે.

તોડાના ગદીઆણા ૨	૪ હાથ	૧ દંડ	
ગદીઆણાના વાત્ર ૧૬	૨૦૦૦ દંડ	૧ ગાઉ	
વાલની રતી ૩	૪ ગાઉ	૧ બેજન	
રતીના મગબાર ૪			
રતીના ચોખાસાર ૬	વીનાં એકના વસા ૨૦		
તોડા એકના માસા ૧૨	વસા એકની વીસવાશી ૨૦		
૧૨ હંચનો એક કુટ	૧૨ નંગનું	૧ હજન	
૩ કુટ અથવા ૩૬ હંચનો ૧ વાર	૧૨ હજનનો	૧ કોસ	
એક ગજના તસુ ૨૪			
એક ગજના કુટ ૨	૨૪ કાગળનો	૧ થા	
એક હાથના તસુ ૨૦	૨૦ ધાનો	૧ રીગ	
૮ આડાજવ	૧ આંગળ	૨૦ નંગ	૧ કોડી
૪ આંગળ	૧ મુઠી	૧૦૦ નંગ	૧ સેંકડો
૩ મુઠીની	૧ વેંત	૧૦ સેંકડા	૧ હજાર
૨ વેંત	૧ હાથ		

૬૦ વિપળની	૧ પળ
૬૦ પળની	૧ ઘડી
૭૧ ઘડી	૧ પહેર
૮ પહેર	૧ રાત્રીદિવસ
૭ દિવસનું	૧ અઢવાડીક
૧૫ દિવસનું	૧ પખવાડીક
૩૦ તિથી અથવા	} ૧ માસ
૨૫૧ દિવસ	
૩૫૪ દિવસ અથવા	} ૧ ચંદ્રવર્ષ.
૧૨ માસનો	
આ ગણતરી ચંદ્રવર્ષની છે.	
૧ મહીનાના પખવાડીઆ ૨	
સુદ તથા વદ.	
૬૦ સેકન	૧ મિનિટ
૬૦ મિનિટ	૧ કલાક
૨૪ કલાક	૧ દિવસ
૩૬૫ દિવસ	૧ સૌર્યવર્ષ
આ ગણતરી સૌર્યવર્ષ છે.	
<hr/>	
૨૧ વિપળની	૧ સેકન
૨૧ પળની	૧ મિનિટ

૨૧ ઘડી	૧ કલાક
૧૧ કલાકનું	૧ ચોઘડીક

૪૮ શેરની	૧ ઘડી
૨૦ ઘડીનો	૧ બાર
૨૪ મળુનો	૧ બાર

સાત વારના નામ.

રવિ, સોમ, મંગળ, બુધ, ગુરુ,
શુકર, શની.

બાર માસના નામ;

કારતક, માગશર, પોષ, માહ,
ફાગણ, ચૈત્ર, વૈશાખ, જ્યેષ્ઠ,
અસાઢ, શ્રાવણ, ભાદરવો, આસો.

૪ ક્ષર્ધાંગ	૧ પેન્સ
૧૨ પેન્સ	૧ શિર્લીંગ
૨૦ શિર્લીંગ	૧ પૌંડ
૫ શિર્લીંગ	૧ કૌન
૨૧ શિર્લીંગ	૧ ગીનિ

મનોયત્ન ૮.

- ૧ ૦૧૧૦૧ મળવાથી શું થાય. ૩ પાવલીના કેટલા રૂપિયા.
૩ દશશેરા હોય તો શું કહેવાય.
- ૨ એક પેન્સીલનો પોણો આનો તો ૩૬ પેન્સીલનું શું.
- ૩ એક રૂપીઆની ૦૧૧ શેર કલઘ મળે તો ૪૮ રૂપી-
આની કેટલી.

- ૪ એક રૂપિયાની ૦૧૧૧ મળું જીર મળે તો ૬૭ રૂપિયાની કેટલી.
- ૫ એક રૂપિયાની ૦૧૧૧ શેર હીંગ મળે તો ૪૫ શેર હીંગના કેટલા રૂપિયા.
- ૬ એક પૈસાની ૦૧૧૧ શેર ભાજી મળે તો ૧૧૧ મળુ ભાજીના કેટલા પૈસા આપવા.
- ૭ કેટલી વખત પોણા લેવાથી ૪૨ થાય.
- ૮ પોણા રૂપિયાના આના કેટલા, પોણા રૂપિયાના ઢગુ કેટલા, પોણા રૂપિયાની જોઆની કેટલી, પોણા રૂપિયાની પાવલી કેટલી.
- ૯ પોણા મળુના શેર કેટલા, અઘોળાં કેટલાં, નવટાંકાં કેટલાં, પાશેર કેટલાં ને રૂપીઆભાર કેટલાં.
- ૧૦ ૪૮ માં પોણા કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૧૧ ત્રણ પાવલી છે ને પોણા રૂપિયો એમાં ફેર શો.
- ૧૨ ત્રણ પાશેરા ને ૩૦ રૂપીઆભારમાં ફેર શો, ત્રીસ રૂપિયાભારના શેર કેટલા.
- ૧૩ ૬ પોણાશેર, ૬ અઘોળ ને ૬ પાશેર મળીને કેટલા શેર થયા.
- ૧૪ ૮ પોણા રૂપિયા, ૮ અડધા ને ૮ પાવલી મળીને કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૧૫ દોઢ મળુ ધડ એક રૂપિયાના ૦૧૧૧ મળુ લેખે વેચ્યા તો શું ઉપજ્યું.

મનોચત્ર ૯.

- ૧ ૧૧ રૂપીયાના આના કેટલા, ૧૧ આનાની પાછ કેટલી, ૧૧ રૂપીયાના ઢગુ કેટલા.
- ૨ સવાશેરના રૂપિયાભાર કેટલાં, ૧૧ શેરના અઘોળ કેટલાં. ૧૧ શેરના નવટાંક કેટલા.

- ૩ કેટલાં પાવલાં હોય તો ૧૧ થાય, કેટલા અડધા હોયતો ૧૧૧ થાય.
- ૪ મણુની સવાશેરી કેટલી. ૧૬ સવાશેરી ને ૦૧૧ મણુમાં ફેર શો ?
- ૫ એક પૈસાની ૧૧ શેર દૂધી મળે તો ૫૧ પૈસાની કેટલી.
- ૬ એક પૈસાના ૧૧ શેર વેગણુ મળે તો ૧૧૧ મણુના કેટલા આના.
- ૭ કેટલી વખત ૧૧ લેવાથી ૧૫ થાય. પંદર પાછના કેટલા આના.
- ૮ ૭૫ માં ૧૧ કેટલીવાર રહેલા છે.
- ૯ સવા રૂપિયો ને ૪૦ ઢંબુમાં ફેર શો.
- ૧૦ સવા શેર ને ૨૦ અઘોળામાં ફેર શો.
- ૧૧ એક રૂપિયાની ૧૧ શેર બદામ મળે તો ૨૧૧ મણુનું શું.
- ૧૨ સાત છોકરાને સવા સવા રૂપિયો આપીયે તો કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૧૩ ત્રીશ શેરની કેટલી સવાશેરી થાય.
- ૧૪ એંશી સવાશેરીના કેટલા મણુ થાય !
- ૧૫ પોણા બેમણુ પાંચશેર ઘઉં એક રૂપિયાના સવામણુ લેખે વેચ્યા તો શું ઉપજ્યું.

મનોયત્ન ૧૦.

- ૧ ગજના તસુ કેટલા, ડુટના ઇંચ કેટલા, વારના ડુટ કેટલા.
- ૨ તોલાના ગદીઆણુ કેટલા, તોલાના વાલ કેટલા, તોલાની રતી કેટલી.
- ૩ કલાકની મિનિટ કેટલી, મિનિટની સેકન કેટલી, દિવસના કલાક કેટલા.

- ૪ દિવસની ઘડી કેટલી, ઘડીના પગ કેટલા, પગની વિપળ કેટલી.
- ૫ મહીનાના દિવસ કેટલા, વરસના મહીના કેટલા.
- ૬ સૂર્યવર્ષ ને ચંદ્રવર્ષમાં શો ફેર.
- ૭ કેટલા મણુની ખાંડી થાય, કેટલા મણુની કળશી થાય.
- ૮ કેટલા મણુનો કોથળો થાય, કેટલા મણુનું બેડીડ થાય.
- ૯ કેટલા કોથળાની ખાંડી થાય, કેટલી કળશીનું બેડીડ થાય.
- ૧૦ કેટલા મણુની માણી, માણી એ કેટલી કળશી કહેવાય.
- ૧૧ ખાંડી એ કેટલી કળશી કહેવાય, ગાઢીના મણુ કેટલા.
- ૧૨ મોઢોરના રૂપિયા કેટલા, રૂપિયાના દોકડા કેટલા.
- ૧૩ દોકડાની બદામ કેટલી, બદામની વીશવાશી કેટલી.
- ૧૪ પૌંડના શિલિંગ કેટલા, શિલિંગના પેન્સ કેટલા, પેન્સના ફાર્થિંગ કેટલા.
- ૧૫ ગનીના શિલિંગ કેટલા, કેટલા શિલિંગનો કાકુન થાય.
- ૧૬ ડઝનના કેટલા નંગ, કેટલા ડઝનનો ઓસ
- ૧૭ રીમના ઘા કેટલા, ઘાના કાગળ કેટલા.

મનોબલ ૧૧.

પરચુરણ દાખલા.

- ૧ નવાણું સો કેમ લખાય, ૯૯ દશક કેમ લખાય.
- ૨ પચીશસો ને પચીશ દશકમાં કેટલો ફેર છે.
- ૩ અઢીસો પાલખર ને બસો પચાસમાં શો ફેર છે.
- ૪ પચીસો એમાં સોનો આંકડો કયો ! દશકનો આંકડો કયો.
- ૫ ૧૪૫+૧૦૦ ૩૬૫+૨૦૦ ૩૦૦+૪૮૭ ૨૨૫+૨૦૦+૫૦
- ૬ ૨૫૦+૭૫ ૧૭૫+૫૦ ૨૨૫+૨૫ ૧૨૫+૧૨૫
- ૭ ૧૩૭+૪૦ ૨૫૪+૩૦ ૩૧૬+૫૦ ૧૨૮+૬૦

૮ ૬૨૧+૧૨૧	૮૭૧+૨૨૧	૫૭૧+૧૭૧	૧૨૨૧+૫૨૧
૯ ૨૨૧+૧૩૧	૩૧૧+૧૬૧	૪૦૧+૧૦૧	૫૫૧+૧૯૧
૧૦ ૧૬૧+૮૧૧	૨૬૧+૧૧૧	૪૮૧૧+૨૧૧	૬૨૧+૧૨૧
૧૧ ૬૧૧+૬૧૧	૧૫૧૧+૬૧૧	૨૩૧+૩૧૧	૩૩૧૧+૧૨૧૧
૧૨ ૩૩૭-૧૦૦	૪૪૪-૧૨૫	૬૩૮-૨૦૦	૫૦૦-૧૨૫+૭
૧૩ ૮૩-૫૦	૯૭-૪૦	૧૧૫-૩૦	૨૮૧-૧૪૦
૧૪ ૭૭૧-૧૭૧	૧૧૨૧-૬૨૧	૨૭૧-૧૨૧	૭૨૧-૨૨૧
૧૫ ૨૨૧-૪૧	૫૫૧-૧૩૧	૬૦૧-૨૫૧	૧૦૦૧-૪૯૧
૧૬ ૨૩૧૧-૬૧	૩૬૧-૮૧૧	૪૩૧૧-૮૧૧	૬૮૧૧-૧૩૧૧
૧૭ ૧૧૧-૩૧૧	૨૪૧૧-૯૧૧	૫૪૧૧-૧૨૧૧	૬૦૧૧-૮૧
૧૮ ૨૯×૪૦	૩૫×૩૦	૪૭×૬૦	૯૫×૫૦
૧૯ ૪૭×૧૫	૩૩×૧૫	૫૨×૩૫	૬૦×૪૫
૨૦ ૬૪×૧૨૫	૮૪×૨૫૦	૬૮×૧૫૦	૪૫×૭૫
૨૧ ૨૪૦×૦૧	૩૬૦×૦૧૧	૧૨૦×૦૧૧૧	૯૦×૧૧
૨૨ ૧૫૦÷૨૫	૨૪૦÷૩૦	૩૨૦÷૪૦	૪૦૦÷૫૦
૨૩ ૮૦÷૨૧૧	૯૦÷૧૧૧	૧૦૦÷૧૧૧	૭૫÷૦૧૧૧

૨૪ ૦૧૧ રૂપીઆની પાછ કેટલી-૯૬ પાછના આના કેટલા.

૨૫ ત્રણ મોહોરના રૂપિયા કેટલા, ૬૦ અઢધા રૂપિયા છે તેની મોહોર કેટલી આવશે.

૨૬ સાડા ત્રણ રૂપીઆના ઢ્યુ કેટલા, ૮૪ ઢ્યુ છે તેની એઆની કેટલી.

૨૭ અગીઆર ઢ્યુની પાછ કેટલી, ૩૬ એઆની છે તેની પાવલી કેટલી.

૨૮ ૦૧ રૂપીઆના દોઢડા કેટલા, ૦)૨ એ આનાના દોઢડા કેટલા

૨૯ સાડાઆર દોઢડાની બદામ કેટલી, ૧ આનાની બદામ કેટલી

૩૦ ૦૧ આનાની બદામ કેટલી, બદામની વીસવાશી કેટલી.

૩૧ ત્રણશેરના પાશેરા કેટલા, ૪૮ નવટાંક છે તેના શેર કેટલા.
 ૩૨ ૩૧૧ શેરના અઘોળા કેટલા, ૨૪ અઘોળના રૂપિયાભાર કેટલા
 ૩૩ અધમણી સવાશેરી કેટલી, ૫૧ મણની અઢીશેરી કેટલી.
 ૩૪ મણના અચ્છેરા કેટલા, ૫૦ અઢીશેરી છે તેના મણ કેટલા.
 ૩૫ પાંચોતેર રૂપિયાભારના અઘોળ કેટલા, ૨૮ સવાશેરીના
 શેર કેટલા.

૩૬ દિવસના કલાક કેટલા, કલાકની ઘડી કેટલી.
 ૩૭ પહોરના કલાક કેટલા, પહોરની ઘડી કેટલી.
 ૩૮ મિનિટની મળ કેટલી, ઘડીની મિનિટ કેટલી.
 ૩૯ સૌર્ય વર્ષના કેટલા દીવસ, ચંદ્રવર્ષના કેટલા દિવસ.
 ૪૦ બાર મહીનાના નામ બોલો, સાત વારના નામ બોલો.
 ૪૧ તોલાના વાત્ર કેટલા, ૪૮ રતી છે તેના તોલા કેટલા.
 ૪૨ ચાર રતીના ચોખાભાર કેટલા, ૨ રતીના મગભાર કેટલા.
 ૪૩ ૨ તોલાના માસા કેટલા, ૩ ગદીઆણાના ચોખાભાર કેટલા.
 ૪૪ ૨ ગજના તસુ કેટલા, ગજના ઈંચ કેટલા.
 ૪૫ ૩૬ ઈંચના ઝુટ કેટલા, ૨ વારના ઝુટ કેટલા.
 ૪૬ ૫ ધાના કાગળ કેટલા, ૮૦ નાંગની ઢાડી કેટલી.
 ૪૭ ૩ રીમના ઘા કેટલા, ૪૧૧ ડઝનના નાંગ કેટલા.
 ૪૮ ૨ ઘુસના ડઝન કેટલા, ૩૧ ઘોસના ડઝન કેટલા.
 ૪૯ દશ શેર ધીના ૭૧ રૂપીઆ પડે તો ૧ મણ ધીનું શું.
 ૫૦ પાંચ રૂપીઆની ૧૩૧૧ ગજ છીંટ મળે છે તો ૨
 રૂપીઆની કેટલી.
 ૫૧ એક પૈસાની ૧૧૧ શેર ભાજી મળે તો દોઢ મણનું શું.
 ૫૨ ૫૧ શેર તેલના ૦)૩ આના બેસે છે તો એક નવટાં-
 કનું શું બેસે.
 ૫૩ દશ આને ડઝન પેન્સીલ મળે છે તો પાંચ રૂપીઆની
 કેટલી આવશે.

- ૫૪ ચાર આને ઘા કાગળ મળે તો ૨૪૦ કાગળનું શું.
 ૫૫ સાડા સાત રૂપીએ હજાર નળીયાં મળે ૨૫૦ નળીયાનું શું.
 ૫૬ છ રૂપિયે કોડી વળીઓ મળે તો ૪૫ નંગનું શું.
 ૫૭ ડાઠા રૂપિયે સો પુળા મળે છો ૮૦ પુળાનું શું.
 ૫૮ એક ગામમાં ૧૩૫ ઘર છે. દર ઘરમાં ૪ માણસો છે
 તો તેની વસ્તી કેટલી.
 ૫૯ એક ગામમાં ૬૦૦૦ માણસની વસ્તી છે ને એક ઘરમાં
 પાંચ માણસ રહે છે તો ઘર કેટલાં હશે.
 ૬૦ એક ગામમાં ૨૪૦૦ માણસની વસ્તી છે ને ૪૮૦ ઘર
 છે તો દરેક ઘરમાં કેટલા માણસ હશે.
 ૬૧ એક આગગાડીને ૧૦ ડબ્બા જોડેલા છે દરેક ડબ્બામાં
 ૧૨ બાર ખાના છે દરેક ખાનામાં દશ દશ માણસ બેઠા
 છે તો બધા થઈને કેટલા માણસ હશે.
 ૬૨ છ દિવસ સુધી ન્યાત જમાડી તેના ૧૦૦૦ રૂપીઆ
 ખર્ચ થયા એ હીસાએ ૧ મહીનો જમાડીએ તો શું
 ખર્ચ થશે.
 ૬૩ એક વીશીમાં ૨ મહીનામાં ૧૫ મણુ ચોખ્ખા વપરાય છે
 તો ૧૮ દીવસમાં કેટલા ચોખ્ખા વપરાશે.
 ૬૪ ૩૨ રૂપીએ તોલો દવા મળે તો ૩ વાલનું શું.
 ૬૫ સોલ રૂપીએ ગદીઆણો સોનું મળે તો ૮ વાલનું શું ?

મનોચત્ર ૧૨.

અંગ્રેજી મહીનાના નામ ને દિવસ.

જાન્યુઆરી	૩૧	જુલાઈ	૩૧
ફેબ્રુઆરી	૨૮	ઓગષ્ટ	૩૧
માર્ચ	૩૧	સપ્ટેમ્બર	૩૦
એપ્રિલ	૩૦	ઓક્ટોબર	૩૧
મે	૩૧	નવેમ્બર	૩૦
જુન	૩૦	ડિસેમ્બર	૩૧

ટીપ. ફેબ્રુઆરી માસ માટે નીચે પ્રમાણે સમજવું.
 જે ઇસ્તિસનને ૪ ભાગતાં કાંઈ શેષ ન રહે તે
 ફેબ્રુઆરી મહિનાના ૨૯ દિવસ ગણાય છે. પરંતુ સૈકાના
 વર્ષમાં ૨૮ ગણાય છે પરંતુ દર ચોથા સૈકાએ ૨૯ દિવસ
 ગણાય છે.

અંગ્રેજી મહિના માટે નીચેની કડીઓ યાદ રાખવી.

ચાર ૭ નવ અગિઆરમાં, તેના તો દિન ત્રીસ,
 અવરે એકત્રીસ છે, બીજે અઠ્ઠાવીસ;
 ચલ્લુ ચોથા વરસનો, બીજે જે બોલાય,
 તે તો ઓગણત્રીસનો, ગણતાં એમ ગણાય.
 પણ સૈકાના વરસમાં, અઠ્ઠાવીસ લખાય;
 દર ચોથા સૈકા વિષે, ઓગણત્રીસ ગણાય.

મનોચલ ૧૩.

- ૧ જાન્યુઆરી મહિનાના કેટલા દિવસ.
- ૨ ત્રીસ દિવસ કયા કયા મહિનામાં આવે.
- ૩ ફેબ્રુઆરી મહિનામાં ૨૯ દિવસ ક્યારે આવે.
- ૪ જાન્યુઆરી, ફેબ્રુઆરી ને માર્ચ ૩ માસના દિવસ કેટલા.
- ૫ નવમો મહિનો કેટલા દિવસનો.
- ૬ ઉતરાણ કયા મહિનામાં આવે ?

(જાન્યુઆરી મહિનાની ૧૨ મી તારીખે ઉતરાણ
 આવે છે તે વખતે હિંદુ લોકોના પોષ મહિનો હોય છે.)

ટીપ—ઇસ્વીસન ને સંવતમાં ૫૬ વર્ષનો ફર છે
 એટલે ઇસ્વીસનના આંકડામાં ૫૬ વર્ષ ઉમેરીએ તો વિક્ર-
 મનો સંવત આવે છે અને વિક્રમના સંવતમાંથી ૧૩૫ વર્ષ

બાદ કરીએ તો સાલીવાહનનો સક આવે છે સાલીવાહનનું વર્ષ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧ થી બદલાય છે.

અંગ્રેજ લોકોનું વર્ષ તા. ૧ થી જન્યુઆરીથી બદલાય છે.

વિક્રમનું વર્ષ કારતક શુદ્ધ ૧ થી બદલાય છે.

મનોચલ ૧૪ મું. પરચુરણ કાખલા.

૧. ૩ પૈસાની ૯ પેન મળે તો ૮ પૈસાની કેટલી ?
૨. ૫ રૂપિયાની ૨૫ શેર ખાંડ મળે તો ૭ રૂપિયાની કેટલી ?
૩. દોઢ રૂપિયાના ૩૬ શેર ઘઉં મળે તો ૪ રૂપિયાના કેટલા ?
૪. સાડા ત્રણ રૂપિયે શેર કેસર મળે તો ૨૦ તોલાનું શું પડે ?
૫. અઢી રૂપિયે શેર એલચી મળે તો પોણા મળ્યુ એલચીનું શું ?
૬. એક રૂપિયાની પોણા શેર ચારોલી મળે તો પોણા મળ્યું શું ?
૭. એક રૂપિયાની સવાશેર સોપારી મળે તો મળ્યુ સોપારીનું શું ?
૮. એક ચોપડીના દશ આના બેસે છે તો પાંચ રૂપિયામાંથી તેવી કેટલી ચોપડીઓ આવશે.
૯. એક રૂપિયાનું ૨૧૧ ગજ લુગડુ મળે છે તો ૨૦ ગજ લૂગડાનાં કેટલા રૂપિયા આપવા.
૧૦. એક રૂપિયાનું ૫ ગજ લુગડુ મળે છે તો ૧ ગજનું શું આપવું. (જવાબ દોઢડામાં આપો.)
૧૧. એક રૂપિયાનું ૩ ગજ લુગડુ મળે છે તો ૧ ગજનું શું આપવું.
૧૨. એક રીમ કાગળના ૩. ૩૧૧ લે છે તો ૧ ધા કાગળનું શું આપવું ?
૧૩. એક ગ્રોસ પેન્સીલના ૪૧૧ રૂપિયા પડે તો ૧ નંગનું શું પડે ?

૧૪. એક ડઝન હોલ્ડરના ૨૧ રૂપિયા પડે તો ૧ નંગનું શું પડે ?
૧૫. એક ડઝન પેન્સીલના ૦૮૩ પડે તો ૧૧ ગ્રાસની શી કીંમત.
૧૬. ૩૨ રૂપિયાનો એક તોલો સોનું મળે છે તો ૫ વાલનું શું પડશે ?
૧૭. ૨૪ રૂપિયાનો એક તોલો સોનું મળે છે તો ૮ વાલનું શું પડશે ?
૧૮. ૧૪ રૂપિયે એક ગદીઆણો સોનું મળે છે તો ૪ વાલનું શું પડશે.
૧૯. ૧૨ રૂપિયે એક ગદીઆણો સોનું મળે છે તો ૧ વાલનું શું પડશે.
૨૦. ૧૨ રૂપિયે એક ગદીઆણો સોનું મળે તો ૧ રતિનું શું પડશે.
૨૧. આઠ રૂપિયે એક શેર તો ૨૧૧ રૂપિયાભારનું શું.
૨૨. ૬૨ રૂપિયે એક શેર તો ૧ રૂપિયાભારનું શું.
૨૩. બાર રૂપિયે એક શેર તો નવટાંકનું શું.
૨૪. ચાર પૈસે એક શેર તો ૧ મળનું શું.
૨૫. ત્રણ પૈસે એક શેર તો ૧ મળનું શું.
૨૬. એક રૂપિયાનું ૧૧૧ શેર તો ૧૧૧ મળનું શું.
૨૭. એક રૂપિયાનું ૦૧૧ શેર તો ૦૧૧ મળનું શું.
૨૮. ૨૦ રૂપિયાનું ૧ મળુ તેલ મળે તો ૧ શેરનું શું.
૨૯. એક નિશાળમાં ૧૫૦ છોકરાં છે તેમાંથી એક માસમાં ૩૦ જતા રહ્યા તે ૪૦ નવા આવ્યા તો કુલ કેટલા છોકરા રહ્યા.
૩૦. એક વેપારીએ એક રૂપિયાનાં ૬૦૦ પાન લીધાં તેમાંથી ૧૫૨ પાન અગડી ગયાં ત્યારે તેને એક પૈસાનાં કેટલાં પાન પડ્યાં ?

- ૩૧ એક વેપારીએ ૧ મણ સોપારી બાર રૂપિયા આપીને લીધી તેમાંથી ૪ શેર ખરાબ નીકળી તો તેને એક રૂપિયાની કેટલી સોપારી પડી.
- ૩૨ એક વેપારીએ એક રૂપિયાનું ૨ શેર પ્રમાણે એક મણ ધી લીધું ને એક રૂપિયાનું સવાશેર પ્રમાણે બધું વેચ્યું તો તેને કેટલા રૂપિયા નફો મળ્યો ?
- ૩૩ એક વેપારીએ ૪ રૂપિયાના ૧૦૦ જામફળ લીધાં ને તે અડધા આના પ્રમાણે વેચ્યાં તો તેને કેટલા રૂપિયા નફો મળ્યો.
- ૩૪ ૮ આનાની ગજ પ્રમાણે ૨૪ ગજ ખાદી લીધી ને તે દશ આને જગ પ્રમાણે વેચી તો તેને કેટલા રૂપિયા નફો મળ્યો ?
- ૩૫ ૬ આનાની ગજ પ્રમાણે ૩૬ ગજ ખાદી લીધી ને તે આઠ આને ગજ પ્રમાણે તે ખાદી વેચી તો તેને શું નફો મળ્યો ?
- ૩૬ ખાદીનો એક તાકો ૩૬૦ ઇંચ છે તો તે કેટલા વાર કહેવાય, કેટલા ફુટ કહેવાય.
- ૩૭ એક ટોપીમાં ૧૧૧ ફુટ ખાદી જોડાયે છે તો ૧૮૦ ઇંચ ખાદીમાંથી તેવી કેટલી ટોપીઓ થશે.
- ૩૮ એક ઘડીઆળ ૬ કલાક બરાબર ચાલે તો તે કેટલી ઘડી ચાલ્યું કહેવાય.
- ૩૯ ત્રીસ મિનિટના કેટલા પળ થાય, ચાર મિનિટની કેટલી સેકન્ડ થાય.
- ૪૦ ૪૦ કળશી ઘડ છે તે કેટલી ખાંડી કહેવાય ? ૨૦ ખાંડી બાજરી છે તે કેટલી કળશી રહેવાય ?

રમુજ હિસાબ.

- ૧ ત્રણ પૈસાના શેર કારેલા મળે છે ને પૈસાની ત્રણ શેર ભાજી મળે છે તો ૯ પૈસાનું ૯ શેર લાવેા.
- ૨ આપણી પાસે ચાર કાટલા છે તેના વતી એક મણુ જોખી શકાય એવી રીતે ચાર કાટલા કેટલા કેટલા વજનના રાખવા.
- ૩ એક રૂપિયાની ૨૦ પેન્સીલ. એક રૂપિયાનો એક ખડીઓ અને પાંચ રૂપિયાનું એક પુસ્તક મળે છે. મારી પાસે ૧૦૦ રૂપિયા છે તેના સો નંગ લાવવા છે તો કયા કયા નંગ કેટલા કેટલા લાવવા.
૪. મારી પાસે ૧૦૦ રૂપિયા છે તેની ૭ કાચળાઓ એવી રીતે બાંધી આપો કે તે છોડયા વગર જોટલા રૂપિયા માગે તેટલા આપી શકાય.

- ૧ ૭૭ દશકમાંથી ૭૭ બાદ કરો.
- ૨ ૪૫ સોમાં ૩૬ દશક ઉમેરો.
- ૩ અઢીસોને પા સોએ ગુણો.
- ૪ પોણી ચૌદસોને સવાસોએ ભાગો.
- ૫ નવાણુ સો અને નવહજાર નવસો એ બેમાં ફેર શો !
- ૬ બત્રી સવાશેરી અને એક મણુ એમાં ફેર શો !
- ૭ બસો બેઆનીના રૂપિયા કેટલા.
- ૮ ૨૪ બેઆની ૨૪ પાવલા ને ૨૪ અડધા બધાના મળીને કેટલા રૂપિયા થાય.
- ૯ મારી પાસે અઘીઆર રૂપિયા હતા તેમાંથી મેં ૯૬ પાંચ ધર્માદા કરી ૪૮ પૈસાનું ખાવાનું લીધું. ૪૦ આ-

નીઓના લુગડાના કકડા લીધા ને ૩૦ બેઆની બાડા-
વાળાને આપી તો મારી પાસે શું રહ્યું.

૧૦ અઠાવીશ આનામાં શું ઉમેરીએ તો ત્રણ રૂપિયા થાય.

૧૧ પોણા બશેરમાં કેટલા અઘોળા ઉમેરીએ તો ૨૫ શેર થાય.

૧૨ ૨૩ માં ૦૫૫ પોણા કેટલી વાર રહેલા છે.

૧૩ ૪૮૫૫ માં ૧૫ કેટલીવાર રહેલા છે.

૧૪ સાડી સાડત્રીશમાં ૧૫ કેટલીવાર રહેલા છે.

૧૫ ૫૨૫ માં અઢી કેટલીવાર રહેલા છે.

૧૬ ૨૫ પૈસાનું શેર મળે તો ૨૫ શેરનું શું આપવું.

૧૭ ૧૫ પૈસાનું શેર મળે તો સાડાચાર આનાનું કેટલા
શેર આવે.

૧૮ ૧૫ પૈસાનું શેર મળે તો ૦૫૫ મળવું શું પડે.

૧૯ ૨૫ પૈસાનું ૬૫ શેર ૮ પૈસાનું કેટલું.

૨૦ ૧૫ પૈસાનું ૪૫ શેર ૬ શેરનું શું.

૨૧ ૨૫ પૈસાનું ૬૫૫ શેર ૬૫૫ પૈસાનું શું.

૨૨ ૩ પૈસાનું ૯૫૫ શેર ૬ પૈસાનું.

૨૩ ૧૫૫ પૈસાનું ૭ શેર ૦૫૫ પૈસાનું.

૨૪ ૪૫ પૈસાનું ૨૫ શેર ૭ પૈસાનું શું.

૨૫ એક રૂપિયાનું ૦૫૫ શેર ધી મળે તો ૧૨ શેર ધીનું
શું આપવું.

અમારી દુકાને મળતી ચોપડીઓનું લીષ્ટ.

કીર્તિ પ્રાયમરના મીનીંગ.	૦—૪—૦
મેકમીનલ ન્યુ ઇન્કીશ પ્રાયમર ભાગ ૨ ના મીનીંગ.	૦—૬—૦
” ” ફર્સ્ટ રીડર ”	૦—૮—૦
” ” સેકન્ડ રીડર ”	૦—૧૦—૦
” ” થર્ડ રીડર ”	૦—૧૨—૦
” ” ફોર્થ રીડર ”	૦—૧૨—૦
પાઠમાળા ભાગ ૧ ની ગાઇડ	૦—૪—૦
” ભાગ ૨ ની ગાઇડ	૦—૬—૦
” ભાગ ૩ ની ગાઇડ	છપાય છે.
પ્લેન્ક ડ્રોઇંગ બુક નં. ૧	૦—૧—૦
” નં. ૩	૦—૪—૦
” નં. ૪	૦—૮—૦
એકસરસાઇઝ બુક	૦—૧—૦
”	૦—૨—૦
”	૦—૪—૦
એકઝામીનેશન બુક.	૦—૦—૬
નવા ધોરણ મુજબ પ્રાથમિક શાળાના વિદ્યાર્થી માટે પદાર્થ પાઠના ચિત્ર સહિત ધોરણવાર ડ્રોઇંગ બુકો.	
ધો. ૧ હું ને બાળવગ	૦—૧—૦
ધો. ૩ બું.	૦—૧—૦
ધો. ૫ મું.	૦—૧—૦
ધો. ૭ મું.	૦—૨—૦
ખંભાત સંસ્થાનની ભૂગોળ વિદ્યા	૦—૪—૦
ગુજરાત પ્રાંતની ભૂગોળ	૦—૨—૦
મુંબઈ ઇલાકાની ભૂગોળ	૦—૩—૦
મનહરમાળા	૧—૦—૦

ઉપર સિવાય સ્કુલમાં ચાલતી ગુજરાતી અંગ્રેજી ચોપડીઓ, નકશાઓ, ડ્રોઇંગો, એકસરસાઇઝો, પેન્સિલ, હોલ્ડર, રબર, સ્ટીલ, ડ્રોઇંગનો સામાન વગેરે અમારે ત્યાં કીફાયતથી મળે છે.

નોવેલ—લટકાળી લલિતા કે પ્રેમની દેવી. કીંમત રૂ. ૨—૦—૦

છ પાય છે—

દામોદર હિરાલાલ બુકસેલર-અમદાવાદ.

